

ԼՈՒՐԵՐ

Աստրապէյճանի Ղեկավարութիւնը կը կրէ իր
Սահմանքներու Պատասխանատուութիւնը,
Ըստ է Նալպանտեան

Էտուարդ Նալպանտեան Քիշնեւի մէջ կը մասնակցի Արեւելեան ՀԱԿԵՐԱԿՈՒԹԵԱՆ 9-րդ Նախարարական Ժողովին

«Քանի գեռ Աստրապէյճան չի կատարեր 1994-1995թթ. զինադադարի եռակողմ համաձայնագրերով ստանձնած իր միջազգային պարտաւորութիւնները, կը հրաժարի իրականացնել Վիեննայի եւ Սանկտ Պետերբուրգի գագաթնաժողովներուն ձեռք բերուած համաձայնութիւնները, յատկապէս զինադադարի խախտումներու հետաքննութեան մէխանիզմի ստեղծման վերաբերեալ, որ կրնայ նաեւ կանխարգելման մէխանիզմ հանդիսանալ, ուրեմն նոյն ինք Աստրապէյճանի ղեկավարութիւնը կը կրէ իր սադրանքներու հետեւանքներու ողջ պատասխանատուութիւնը», - Քիշնեւի մէջ յայտարարած է Հայաստանի Արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան:

«Կրկին Աստրապէյճանի ներկայացուցիչները, չարաշաճելով այս հարթակը, օրակարգի թեմայի՝ Արեւելեան գործընկերութեան շրջանակներում համագործակցութեան մասին խօսելու փոխարէն հանդէս են գալիս սադրիչ յայտարարութիւններով», - լրագրողներու հետ զրոյցի ընթացքին յայտարարած է Հայաստանի Արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան: Վերջինս Մոլտովայի մէջ կը մասնակցէր Արեւելեան գործընկերութեան Արտաքին գործոց նախարարներու ոչ պաշտօնական հան-

Դիպման:

«Անվտանգութիւնը մեր տարածաշրջանին մէջ կը շարունակէ վտանգուած ըլլալ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան համապատկերին մէջ Աստրապէյճանէն մշտապէս հնչող ուժի կիրառման սպառնալիքներուն պատճառով: 2016 թուականի Ապրիլին Աստրապէյճան լայնածաւալ ներթափանցում սանձագերծեց Արցախի դէմ, որ ուղեկցուեցաւ միջազգային մարդասիրական իրաւունքի կոպտագոյն խախտումներով, քաղաքացիական բնակչութեան, ներառեալ երեխաններու, կիներու եւ ծերերու նկատմամբ իրականացուած վայրագութիւններով, զոհուածներուն մարմիններու խոշտանգումներով, «Տաշէշ»ի ոճով գլխատումներով:

Ցուլիսի 4-ին Աստրապէյճանի ղեկավարութիւնը կրկին, տիրահռչական ահարեեկչական կազմակերպութիւններու ոճով, ինչպէս շատ անգամ անկէ առաջ, իր ժողովուրդը որպէս կենդանի վահան օգտագործեց՝ Լեռնային Ղարաբաղը ծանր հրետանիով, ներառեալ «TR-107» համագործակային հրթիւային համակարգով ոմքակոծելու համար: Ի պատասխան, ԼՂ Պաշտպանութեան Բանակը ստիպուած էր աստրապէյճանական կողմին ներթափանացման գործողութիւններուն դէմ ինքնապաշտպանութեան դիմել:

ԵԼՐՈՎԱԳԻ ԽՈՐԻՐԴԱՐԱՆԿԱՆԵՐԸ ՄՏԱՀՈԳ

Շարունակուած էջ 1-էն

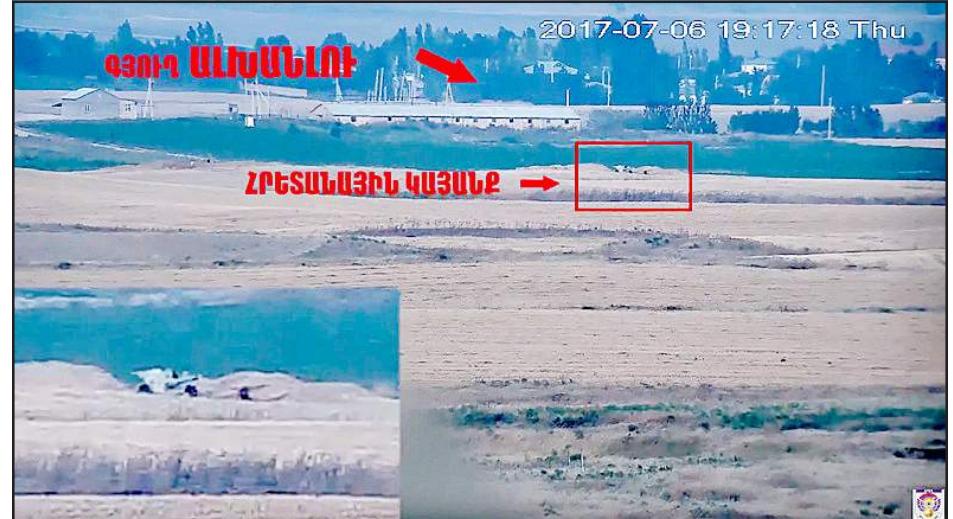
Հաւանաբար այս խումբի եւ համանախագահողներու գոյութիւնն է, որ կը կանխի վատթարագոյնն ու իրավիճակի ալ աւելի սրումը: Կը կարծեմ, որ այդ մէկն ինքնին ձեռքբերում է, թէեւ, հաշուի առնելով վերջին լարուածութիւնը շփման գիծին վրայ, եղածը հաւանաբար բաւարար չէ», - արձանագրեց Շուպէլ:

Բարձրաստիճան դիւանագէտը Եւրոպորհարան եկած էր՝ ներկայացնելու այն համաձայնագրերը, որոնց շուրջ Պրիւքսէլ այժմ կը բանակցի պաշտօնական Երեւանի եւ Պաքուի հետ: Հայաստանի մասով բանակցութիւններն աւարտած են, կողմերն այժմ կը ստուգեն թարգմանութիւնները եւ եթէ ամէն ինչ ընթանալ ըստ ժամանակացութիւնից, կաստագութիւնից պարագան պատճենագութեան մէջ գործոց նախարարութեան պաշտօննեան արձանագրեց՝ Երաշխիքները չկան, սակայն, ակնկալիքները մէծ են:

մինչեւ 2013 թուականը բանակցուած համաձայնագրին, նոր նախագիծին մէջ չկան ազատ առեւտուրին ու ներդրումներուն վերաբերող դրոյթներ:

«Ակնյալ է, որ երկողմ առեւտուրին վերաբերող մասն աւելի քիչ յաւակնոտ է, քան այն, ինչ մենք ունենք նախկին փաստաթուղթին մէջ՝ Խոր եւ համապարփակ ազատ առեւտուրի համաձայնագրին մէջ, քանի որ Եւրասիական միութիւնը, որուն անդամակցած է Հայաստան, ունի որոշակի պահանջներ, որոնք համատեղելի չեն Եւրոպութեան հետ: Խորին այն է, որ ԵՄ անդամները չեն կրնար անկախ բանակցութիւնները, վարել առեւտուրի համաձայնագրի աստորագրած պետութիւնները կրնան ազատորէն բանակցիլ երրորդ երկիրներու հետ», - ըստ է ԵՄ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօննեան:

Ղարաբաղի ՊԲ-Ա Դիմել է Պատասխան Գործողութիւններու Աստրապէյճանական Հրթիւակոծումնեն Ետք

Ղարաբաղի պաշտպանութեան բանակը երէկ հայորդած է, որ տարբեր հատուածներու մէջ, աստրապէյճանական զինուած ուժերը կէսօրուընէ սկսած են արկակոծել հայկական դիրքերը, իսկ արդէն երեկոյնան ֆիզուլիի ուղղութեածք գտնուող Ալխանլու գիւղին մէջ տեղակայուած ուազմակայնէն TR-107 տիպի համազարկային հրթիւական կայանքներէ հրթիւակոծած են հայկական զօրամասերէն մէկու հարամանատարական կէտը:

Վայրկեաններ անց, Պաշտպանութեան բանակը պատասխան գործութեած է և հարուածած է Ալխանլու գիւղին մէջ գտնուող կրակակիտը: Ղարաբաղի ուազմական վերատեսչութիւնը պատարա մարմիններու խոշտանգումներով, զոհուածներու մարմիններու խոշտանգումներով, «Տաշէշ»ի ոճով գլխատումներով:

ԹՈՒՐՔԻՒ ԽՈՐԻՐԴԱՐԱՆԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ

Շարունակուած էջ 1-էն

Անոնց շարքին կայ նաեւ թուրք ժողովուրդի պատմութիւնն ու թուրքիա ապրող ժողովուրդներու ընդհանուր անցեալը վիրաւորելու եւ մեղադրանքներ ներկայացնելու պարագային պատժամիշութիւնը պատճենագութեան մէջ կրկուլու դրոյթները:

Եւրոպացի պատգամաւորներէն շատեր լիշեցին, որ տարիներ առաջ ԵՄ արտաքին գործոց նախարարութիւնը նոյն ոճեւորութեածք կը խօսէր Հայաստանի հետ բանակցուող Ընկերակցութեան համաձայնագրին մասին, որ, սակայն, այդպէս ալ չստորագրուեցաւ, քանի որ Երեւան անակնկալ կերպով որոշեց միանալ Մուկուալ նախաձեռնած Եւրասիական տնտեսական դաշինքին: Խնչ երաշխիքներ կան, որ նոյնը պիտի չկրկնուի հիմքա, հարց տուալ գերմանացի պատգամաւոր Միխալ Կալ: Ի պատասխան՝ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօննեան արձանագրեց՝ Երաշխիքները չկան, սակայն, ակնկալիքները մէծ են:

Իսկ որքանո՞վ արդիւնաւէտ է

կորուստներ չունի, իսկ Աստրապէյճանական կողմը ունի կորուստներ:

Աստրապէյճանական լրատուածիջոցները 4 Յուլիսին, ուշ երկոյեան հայորդած էին, թէ հայկական կողմի արկակոծութեան հետեւանքով Ալխանլու գիւղին մէջ 50-ամեա կին եւ 2 տարեկան երեխայ գոհուած է, եւս մէկ կին վիրաւորուած եւ տեղափոխուած է հիւանդանուց:

Պաշտօնական Պաքուն պնդած է, որ հայկական կողմը առաջին անգամ կրակած է, Ղարաբաղի բանակը ապացուցելու համար տեսաններիթեր տարածած է:

Աստրապէյճանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը անց կամ կողմը կրակած է, կամ կարաւան կողմը կրակած է կամ կարաւան կողմը կրակած է:

«Այս դրոյթը կը թիրախաւորէ նոյն 1915 թուականի իրադարձութիւններու «Յեղասպանութիւն» կոչելու պատգամաւորներու փորձերը», - նշած է թերթը:

Համագործակցիլ երկրի մը հետ, ուր օլիկարխիկ համակարգ հաստատուած է եւ առկայ է համատարած կաշառակերութիւն, նման հարցուղեց սպանացի պատգամաւոր կամ կարիքներն են, որոնք կը տարիներու կը արկած է Երկիրը, կը կարծեմ, որ նորութիւն չէ, այն յատուկ է ոչ միայն Հայաստանին: Օլիկարխիներու ազդեցութիւնը նախկին նորհրդակայն Միութեան երկիրներուն մէջ, անշուշտ, բաւական զավակ է, եւ ես կը կարծեմ, որ օրէնքի գերակայութեամբ, նոր համաձայնագրերու մէր օգնութեամբ այդ ազդեցութիւնը նոյնպէս պիտի կրճատուի, բաւական զավակ է, եւ ես կը կարծեմ, որ օրէնքի գերակայութեամբ, նոր համաձայնագրերու մէր օգնութեամբ այդ ազդեցութիւնը նոյնպէս պիտի կրճատուի», - արձագանգեց ԵՄ արտաքին գործոց նախարարութեան ներկայացուցիչը:

ՎԱՐՉՈՒ ԳՐԱՄԵՆԵԿԱԿՆԵՐ

1060 North Allen Ave Pasadena, CA 91104
Գրամենեակները Վերանորոգուած
Եւ յարմար Վարձքերով
Ինահաճայնել՝
(626) 398-0506

Մոսկովան Պարուէն կը Պահանջէ Դադրեցնել Ո՞Դ Հայագգի Քաղաքացիներու Հանդէա Խտրական Վերաբերմունքը

Ռուսիա կը պահանջէ Ասրպէճանի իշխանութիւններէն դադրեցնել խտրական վերաբերմունքը այդ երկիր ժամանող այն Ռուսիոյ քաղաքացիներուն նկատմամբ, որոնք ունին հայկական ազգանուն, կը փոխանցէ ԹԱՍՍ-ը:

«Ստիպուած ենք հաստատելու, որ Ասրպէճան ժամանող Ռուսիոյ քաղաքացիները, իսկապէս, խտրականութեան կ'ենթարկուին էթնիկ հիմքի վրայ», - յայտարարած են Ռուսիոյ արտազին գործոց նախարարութենէն՝ կապուած շարք մը դէպէրու հետ:

«Կը շարունակենք պահանջել դադրեցնել այդ քայլացնող խտրական գործելառը, որ չի համապատասխաներ երկու երկրի ծիծեւ բարեկամական յարաբերութիւններուն; Բնականաբար, եզրակացութիւններ պիտի ընենք ստեղծուած իրադրութենէն», - նշած են ռուսական դիւնապիտական գերատեսչութիւնէն:

Ինչպէս յայտնած են Ռուսիոյ ԱԳՆ նախարարութենէն, այս տարուան սկիզբէն Ռուսաստանի 25 քաղաքացիի արգիլած են մուտք գործել Ասրպէճան: Զանոնք քանի մը ժամով սպասել տուած են, որոշ պարագաներու նոյնիսկ առանց ուտելիքի, ջուրի եւ բժշկական օգնութեան, այնուհետեւ իրենց իսկ հաշուարկած են: Որպէս

պատճառաբանութիւն նշուած է անոնց հայկական ազգանունները, սակայն եղած են նաեւ դէպէր, երբ «ռուսական ազգանուններով, անոններով ու հայրանուններով անձեր հարցաքննած են հայկական նախնիներ ունենալու փաստը բացայտելու նպատակով»:

Ռուսիոյ ԱԳՆ-էն յայտնած են, որ իրենք բազմաթիւն անգամներ, որոնց շարքին նաեւ պաշտօնական դիտողակիրներով պահանջած են դադրեցնել նման գործելառը, սակայն այդպէս ալ չեն ստացած բաւարարող պատասխան: «Ասրպէճանի ԱԳՆ պատասխան դիտողակիրներով մէջ կ'ըսուի, որ «անցանկալի իրադարձութիւնները կանխելու նպատակով Ասրպէճան ստիպուած է կիրառելու համապատասխան կարգաւորումները շարք մը անձերու նկատմամբ», - նշած են նախարարութենէն:

Ո՞Դ արտաքին գերատեսչութիւնը նաեւ ընդգծած է՝ յղուած բողոքներու մէջ «ելակէտ ունեցած ենք նաեւ այն, որ Ասրպէճանը իրեն կը ներկայացնէ իրեւ ազգային եւ կրօնական հանդուրժողականութեան օրինակ, վերջին ժամանակներուն ալ յայտարարած է հայ-ատարպէճանական հասարակական երկինութիւնը կարգաւորելու մտադրութեան մահաշալու»:

ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ Հրապարակեց

Շարունակուած էջ 1-էն

«Իշխանութիւններն ու քաղաքական ուժերը պէտք է բոլոր հասրաւոր ջանքերը գործադրեն ընտրութիւններու ազնուութեան նկատմամբ հասարակական վատահութիւնը ամրապնդելու համար, որոնց շարքին՝ հրապարակաւ մերժելով գուէներու առուվազանուքը եւ քայլեր ձեռնարկելով, որպէսզի ընտրողներու նկատմամբ ճնշումներ չգործադրուին որոշ ընտրական հանդիպումներու մասնակցելու կամ որեւէ յատակ ձեռովով քուէարկելու համար», - շեշտուած է զեկուցի քարոզարշալին վերաբերող բաժնին մէջ:

Վերահաստատելով նախնական զեկուցի ժամանակ իրենց հնչեցուած դրական զնահատական ներն այն մասին, որ խորհրդարանական ընտրութիւնները լաւ կազմակերպուած էին եւ ընդհանուր առմամբ պահպանուած էին համար ապատութիւններու մասին ահազանգելու հարցին մէջ, որ կը բացատրուի բողոքներուն ընթացք տալու գործընթացի արդիւնականութեան նկատմամբ անվստահութեամբ:

«Դաստական համակարգի, ընտրութիւններու կազմակերպման եւ իրաւագահ համակարգի անկախութեան բացակայութիւնն ու բողոքներուն ընթացք տալու գործընթացի արդիւնականութեան նախապարհանական անոնց բաւարարման արդիւնականութիւննը, բան մը, որ չի համապատասխանէ «ԵԱՀԿ»ի նկատմամբ երկրի ստանձնած պարտադրութիւններու օրը անցած է հանգստ ու խաղաղ, օրուայ ընթացքին նշանակալի միջադէպէր չեն արձանագրուած, «ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ»ի դիտորդական առաքելութիւնը, այ-

Թուրքիոյ Ընդդիմութեան Բազմահազարնոց Հանրահաւաքով

Թուրքիոյ Ընդդիմութեան կուսակցութեան համակերներն ու զեկավար Քեմալ Քըլըչտարօղլու «Արդարութիւն» գրութեամբ պատասխաներով 25 օրուան մէջ անցան Անդարայէն Պոլիս տանող շուրջ 450 քմ ճամբան:

Հնդիմադիրի կուսակցութեան համակերներն ու զեկավար Քեմալ Քըլըչտարօղլու «Արդարութիւն» գրութեամբ պատասխաներով 25 օրուան մէջ անցան Անդարայէն Պոլիս տանող շուրջ 450 քմ ճամբան:

«Ճումակամացման մէջ բարի գործոց անդամանունինին ներկայացնեցած է Արդարութեան կազմակերպէլու բոլոր շարժագործութեան մէջ տեղի ունեցած համարական արարած մասնակցած է:

Թուրքական ընդդիմութեան առաջնորդ Քեմալ Քըլըչտարօղլու իր ելոյթի ընթացքին հանգամանօրէն ներկայացուցած է «Արդարութեան երթ» կազմակերպէլու բոլոր շարժագործութեան մէջ տեղի ունեցած իրաւագալութեան մէջ արարական արարական արարարարած է Քըլըչտարօղլու, նշելով երթի շարք մը այլ պատճառներ եւս:

Իրենց հասցէին հնչող քննադատութեան՝ թէ արդարութիւնը փողոցը չեն փնտուեր, Քըլըչտարօղլու հակադարձած էգ - «Երկրի մը մէջ, ուր մեծ անհաւասարութիւն կան կամ դաշտական արարարարան երեւ անկախիութեանը անկախ չամար», - յայտարարած է Քըլըչտարօղլու, նշելով երթի շարք մը այլ պատճառներ եւս:

Իրենց հասցէին հնչող քննադատութեան՝ թէ արդարութիւնը պատճառ է: Այս երթը մէր երթն է: Մենք կանգ չենք առներ, քանի դեռ չեն կատարուած մէր բոլոր պահանջները: Արդարութեան երթի վերջին օրը նոր սկիզբ մըն է, առաջին քայլը», - յայտարարած է Քըլըչտարօղլու, նշելով, որ «Արդարութեան երթ»ը այսպիսով չ'աւարտիր:

Գերմանիան իր Ուժերը կը Հեռացնէ Ինծիրլիքէն

Գերմանիոյ բանակին պատկանող ուազմական ինքնաթիւնները սկսած են դուրս գալ ինձիրլիք զինուորական խարիսխին: «CNN-Turk»-ի համաձայն՝ թուրքիայէն Գերմանական ուազմա-կան ուժերու տեղափոխման նախապարհանական աշխատանքները սկսած էին թերեւս մէկ համար ապացուած էր անդիւնական անոնց բաւարարման ամսին:

Կը նախատեսուի, որ բեռնատար օդանական կազմակերպման եւ իրաւագահ համակարգի անկախութեան նախապարհանական անդիւնական անոնց բաւարարման ամսին այցելել ինձիրլիքի ուազմական աշխատանքները գործ ուղարկելու մէջ ամսած էին թերեւս մէկ համար ապացուած էր անդիւնական անոնց բաւարարման ամսին:

Ցունիս 2016-ին Պունտեսթակի կողմէ Հայոց Յեղասպանութիւնները սկսած են դուրս գալ ինձիրլիք զինուորական խարիսխին դէմ ձեւաւորումին դէմ ձեւաւորուած դաշինքի անդամ Գերմանիոյ ուազմական ուժերու ուղարկելու մէջ ամսած էին թերեւս մէկ համար ապացուած էր անդիւնական անոնց բաւարարման ամսին:

Կ'աւարտին համապատասխան նախապարհաստութիւնները:

Նշենք, որ «Խսլամական պետութիւն» (ԻՊ) ահաբեկչական խմբաւորումին դէմ ձեւաւորուած դաշինքի անդամ Գերմանիոյ ուազմական ուժերը թուրքիայէն անդիւնական անոնց բաւարարման ամսին այցելել ինձիրլիքի ուազմական աշխատանքները սկսած էին թերեւս մէկ համար ապացուած էր անդիւնական անոնց բաւարարման ամսին:

Ցունիս 2016-ին Պունտեսթակի կողմէ Հայոց Յեղասպանութիւնները սկսած են դուրս գալ ինձիրլիք զինուորական խարիսխին թուրքիայէն Յորդանան, երբ Ամմանի օդականին մէջ գտնուուղի ի լի 260 զինուորականները եւ ուազմականն ինքնաթիւնները տեղափոխել թուրդանան:

ՈՒՀԱՐԱԿԻ ԿԻՐԱԿՈՒԵԱՆ - ՄԻՋՆՈՐԴՆԵՐԸ ԿԱՐԱՎԵՋԱՆԻ ՎՐԱՅ Ազդելու Լծակ Չունին

«ՆԱԹՕ-Ն Վարշաւայէն Պրիւքսէլ՝ մարդկացին անվտանգութեան եւ անվտանգութեան ոլորտի բարեփոխումները Հայաստանի մէջ» թեմայով Համաշխարհայնացման եւ տարածաշրջանային համագործակցութեան վերլուծական կենդրոնի երեկուայ հրաւիրած սեմինարի ժամանակ «Տարածաշրջանային հետազոտութիւններու կերպոն»ի ղեկավար Ռիչըրտ Կիրակոսեան նշած է, որ Լեռնային Հարաբեղի շուրջ կ'աւելնան սպառնալիքները, եւ որ Հայաստանի անվտանգութիւնը կը ստիպէ համագործակցիլ ՆԱԹՕ-ի հետ: Ռիչըրտ Կիրակոսեան ըսած է, որ ՀՀ-ՆԱԹՕ յարաբերութիւններուն մէջ կարեւոր է, թէ ինչպէս Հայաստանը բարեփոխումներ կ'իրականացնէ: Քաղաքագէտը յայտնած է նաեւ, որ, իտարբերութիւն իր հարեւաններուն, Հայաստանը աւելի կանխատեսելի գինուժ կ'առաջարկէ: Նշելով, որ ՆԱԹՕ-Ն շատ կարեւոր է Հայաստանի համար, Ռիչըրտ Կիրակոսեան ըսած է. «Մենք սպառնագիրները կը ստանանք ՌԴէն, իսկ արժէքները՝ Արեւմուռքէն»:

Ռիչըրտ Կիրակոսեանին հարց տրուած է, թէ ինչ քայլեր պէտք է ընէ Հայաստանը Ատրպէճանի հետ յարաբերութիւններուն մէջ, որպէսզի վերջինս դադրեցնէ ուազմական գործողութիւնները: «Մենք ոչինչ ալ պէտք չէ ընենք: Ան, ինչ կատարուեցաւ երէկ գիշեր, հայատրպէճանական սահմանին, անցեալ տարուայ ապրիլեան պատերազմէն ետք ամենալուրջ հար-

ուածներէն էր: Եւ այս ծիրէն ներս մէնք կը տեսնենք, որ Հայաստանը ոչ մէկ գործընկեր չունի խաղաղութեան համելու հարցին մէջ: Այլ բարերով ըսած՝ Հայաստանը հակուած է խաղաղութեան գործընթացի, իսկ Ատրպէճանը՝ ոչ», - ըսած է քաղաքագէտը:

Դիտարկման, որ միջազգացին կազմակերպութիւնները միշտ հաւասարութեան նշան կը դնեն Ատրպէճանի եւ Հայաստանի միջեւ, քաղաքագէտը արձագանգեց: «Համաձայն չեմ, եԱՀԿ Մինսքի խումբը կ'ընէ այն, ինչ կրնայ: Այն աւելի շատ բախուող կողմերու պարտականութիւնն է: Բայց ճիշդ էք, որ երկար ժամանակ է կայ այն ընկալումը, որ Ատրպէճանին չեն ստիպէր ընել այն, ինչ ան պարտաւոր է ընել»:

«Իսկ կու գա՞յ այն պահը, որ Ատրպէճանին կը ստիպէն կատարել Վիեննայի եւ Ս. Փեթերսապուրկի մէջ ձեռք բերուած պայմանաւորութիւնները», - հարցուցած են Ռիչըրտ Կիրակոսեանին: «Հասկենալի է, որ Ատրպէճանը չի կատարեր իր նախկին խոստումները: Բայց ինդիրը այն է, որ միջնորդները չունին լծակներ՝ ստիպելու Ատրպէճանին կատարելու իր պարտաւորութիւնները: Օրինակ, Ատրպէճանը ստիպէց փակել եԱՀԿ երեւանեան գրասենեալը: Եւ այդ մէկը վիրաւորանք է ոչ միայն եԱՀԿ-ի հանդէպ, այլև Ռուսաստանի: ԵԱՀԿ գրասենեակը Հայաստանի մէջ միշտ ղեկավարուած է ՌԴ-ի կողմէն», - ըսած է «Ազատութեան» զրուցակիցը:

www.massisweekly.com

Փրանսահայ Գաղութն ու Նորընտիր Երեք Հայ Երեսփոխանները

Անցնող Ցունիս ամսուան ընթացքին աւելի քան կէս միլիոն հաշուող ֆրանսահայ համայնքի պատմութեան մէջ նոր էջ մը բացուեցաւ:

Արդարեւ ֆրանսահի նախագահ էմանուէլ Մաքրոնի ղեկավարած «Յառաջ Հանրապետութիւն» կուսակցութենէն Ազգային ժողովին ներս երեք ֆրանսահայերու մուտքը բացառիկ երեւոյթ մը նկատուեցաւ: Նորընտիր երեսփոխաններն են ժագավառ Մաքրոնի համար և այլ անդամները: Այս այլ մասն է, քանի որ հայերը մեծ ներդրում ունեցած են մեր պատմութեան կայացման գործին: Ես գիտեմ բոլոր այն կարեւոր հարցեր, որոնցմէ մի քանի նմինչեւ այսօր չեն լուծուած: Եւ եթէ տասըրհնդ օր անց ֆրանսացիներն իրենց քուէն տան ինծի, ապա ես ֆրանսայի մէջ բնակող հայերուն հետ կ'երթած մինչեւ վերջ: Այսինքն մինչեւ եղեռնի միջացակին ճանաչում»:

Հատ փորձագիտներու նորընտիր նախագահայի որդեգրած քաղաքականութեամբ ֆրանսայի մէջ տեղի կ'ունենայ փափուկ յեղափոխութիւն: Փաղաքական ասպարէզ կը նեսուլին այնպիսի անձնաւորութիւնները, որոնք գործունեացնեալ են ուսանողները, փաստաբանները, ձեռնարկութիւններու տնօրիններ եւայրը:

Այսօրերուն քննարկուեցան նաեւ այն հարցերը թէ ընտրուած հայ անդամներու գործունէներու մէջ այդական հարցերը արագ լուծում պիտի կարենած ասանալ, թէ ոչ:

Որոշ տեսաբաններ այն կարծիքը յայտնած են, որ ամէն պարագայի պէտք չէ մունալ որ անոնք նախ եւ առաջ ֆրանսայի երեսփոխաններ են, ուստի նուազ հաւանական նկատած են որ այդ գործիչները ֆրանսահայ համայնքի ինդիրներու լուծման կրնան նպաստել: Անոնք կը նշեն թէ համայնքին առջև առաջ անդիրներու գործին մէջ ի վերջոյ մեծ ինդիրներ չկան: Իսկ հայութեան հետ առնչուող քաղաքական հարցերը երկրի խորհրդանին մէջ քննարկուած են նոյնիսկ այն ժամանակ երբ ֆրանսայի խորհրդարանին չէջ հայագոգի երեսփոխաններ չեն եղած: Նշնէք նաեւ որ ֆրանսայի խորհրդարանին մէջ ժամանակին, ակնառու գործունէութիւն ծաւալած է նշանաւոր քաղաքական գործիչ փաթ-

րիք Տէվէճեան, որ այժմ օ Տը Սը Մէն գաւառի խորհուրդի նախագահն է:

Ֆրանսահի նախագահ Մաքրոնի հայութեան հանդէպ իր վերաբերմունքին գալով ան տակաւին Ապրիլ ամսուան մէջ Փարիզի կոմիտասի յուշարձանին մօտ, յարգանքի տուրք մատուցած է եղեռնի գոհերու լիշտակին: Այս առթիւ ան ըսած է. «Այս թէ ինչու ես այստեղ եմ: Շատ կարեւոր է պահպանել մէր պատմութիւնը: Այս, այդ մէկը նաեւ ֆրանսահայ պատմութեան մէկ մասն է, քանի որ հայերը մեծ ներդրում ունեցած են մեր պատմութեան կայացման գործին: Ես գիտեմ բոլոր այն կարեւոր հարցեր, որոնցմէ մի քանի նմինչեւ այսօր չեն լուծուած: Եւ եթէ տասըրհնդ օր անց ֆրանսացիներն իրենց քուէն տան ինծի, ապա ես ֆրանսայի մէջ բնակող հայերուն հետ կ'երթած մինչեւ վերջ: Այսինքն մինչեւ եղեռնի միջացակին ճանաչում»:

Իսկ Ղարաբեղեան հիմնահարցի լուծման կապակցութեամբ Մաքրոնի ըսած է. «Եթէ դառնամ ֆրանսահայ պատմութիւնը, արդեօք ֆրանսահայ համայնքին առջեւ դրուած ինդիրներ եւ ֆրանսական նախորդանին մէջ հայկական հարցերը արագ լուծում պիտի կարենած ասանալ, թէ ոչ:

Որոշ դիմումներու գործին մէջ այսօր ես այստեղ եմ կը գործադրեմ դարաբաղեան հակամարտութիւնը լիովին կարգաւորելու գործին մէջ: Այսօր ես մանրամանօրին չեմ խօսիր, սական այն փաստը որ ես այստեղ եմ կը վկացէ որ ես մինչեւ վերջ ձեր կողքին կ'ըլլամ: Ամէն ինչ կ'ընեմ սական դուք ալ կը համեստ, որ ֆրանսան առանձին չի կրնար լուծել ինդիրը», ըսած է ան:

Հայերու պատմութիւնը նաեւ ֆրանսայի պամտութեան մէկ մասն է ըսելով էմանուէլ Մաքրոն նկատի ունեցած է այն հարցուած անյեալը: Եր վկացէ որ ես մինչեւ վերջ ձեր կողքին կ'ըլլամ: Ամէն ինչ կ'ընեմ սական դուք ալ կը համեստ, որ ֆրանսան առանձին չի կրնար լուծել ինդիրը», ըսած է ան:

Հայերու պատմութիւնը նաեւ ֆրանսայի պամտութեան մէկ մասն է ըսելով էմանուէլ Մաքրոն նկատի ունեցած է այն հարցուած անյեալը:

Ներկայի հայ-ֆրանսական յարաբերութիւնները կը թեակոխեն նոր փուլ: Իսկ համար հայ անդամներու գործին մէջ: Այսօր ես մանրամանօրին չեմ խօսիր, սական այն փաստը որ ես այստեղ եմ կը վկացէ որ ես մինչեւ վերջ ձեր կողքին կ'ըլլամ: Ամէն ինչ կ'ընեմ սական դուք ալ կը համեստ, որ ֆրանսան առանձին չի կրնար լուծել ինդիրը», ըսած է ան:

Հայերու պատմութիւնը նաեւ ֆրանսայի պամտութեան մէկ մասն է ըսելով էմանուէլ Մաքրոն նկատի ունեցած է այն հարցուած անյեալը:

Ներկայի հայ-ֆրանսական յարաբերութիւնները կը թեակոխեն նոր փուլ: Իսկ հարաբերած է այն հարցուած անյեալը:

Ներկայի հայ-ֆրանսական յարաբերութիւնները կը թեակոխեն նոր փուլ: Իսկ հարաբերած է այն հարցուած անյեալը:

Ներկայի հայ-ֆրանսական յարաբերութիւնները կը թեակոխեն նոր փուլ: Իսկ հարաբերած է այն հարցուած անյեալը:

Ներկայի հայ-ֆրանսական յարաբերութիւնները կը թեակոխեն նոր փուլ: Իսկ հարաբերած է այն հարցուած անյեալը:

Ներկայի հայ-ֆրանսական յարաբերութիւնները կը թեակոխեն նոր փուլ: Իսկ հարաբերած է այն հարցուած անյեալը:

Ներկայի հայ-ֆրանսական յարաբերութիւնները կը թեակոխեն նոր փուլ: Իսկ հարաբերած է այն հարցուած անյեալը:

Ն

ԿԱԶՄՈՒԱԾ Է ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՉԵՈՆՈՂ ՄԱՐՄԻՆ

4 Յուլիսին Պոլ-
սոյ հայոց պատրի-
արքարանէն ներս ժոռ-
դով գումարուած է,
որուն ընթացքին
ընտրուած է պատր-
իարքի ընտրութիւնը
կազմակերպող նա-
խաձեռնարկ մարմ-
նի կազմը:

«Ակոս» շաբա-
թաթերթի տեղեկաց-
մամբ՝ նախաձեռ-
նարկ մարմնի ընտ-
րութեամք պաշտօ-
նապէս սկսած է
պատրիարքի ընտ-
րութեան գործըն-
թացը:

Ժողովին, որու ընթացքին ընտրուած է Նախաձեռնարկ մարմինը, մասնակցած են Հայ համայնքի հիմնադրամներու վարիչները եւ պատրիարքութեան հոգեւոր խորհուրդի անդամները: Նախաձեռնարկ մարմնի ընտրուած անդամները՝ 17-ն են, որոնցմէ 4-ը պահետապիշն են, 13-ը՝ հիմնական:

մար Քարասու (25 ձայն), Խաչիկ Ճանել (24 ձայն), Սարգիս Գաւուշ-եան (24 ձայն), Սեղրակ Տաւուտ-հան (23 ձայն), Նազարէթ Օզաս-հակեան (23 ձայն), Սեպուհ Աւլան-կիլ (22 ձայն), Անդրանիկ Քէօսետաք (21 ձայն), Սեւան Գաւուշեան (21 ձայն), Սարգիս Քիւլեկէչ (20 ձայն), Մկրտիչ Սերժ շիմշէք (20 ձայն): Պահեստալին անդամներն են՝ Կարպիս Տուրասլան (19 ձայն), Եղեսիս Թըրթըր (19 ձայն), Արման Աթընըզ (18 ձայն), Դաւիթ Տամալա (17 ձայն):

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄԵԶ ԿԱՅԱՑԱԾ Է «ԻՄ ՍՓՈՌԻԱԾ ՄԵԾ ԸՆՏԱՆԻՔ» ՎԱՒԵՐԱԳՐԱԿԱՆ ԺԱՊԱՒՆԻՆ ՇՆՈՐՀԱՐԱՆԴԵՍԸ

«Վալեկա Կար-
տըն Սինեմա» շար-
ժանկարի դահլիճին
մէջ տեղի ունեցած է
«Ի՞ն Սփոռուած Մեծ
Ընտանիք» վաւե-
րապրական շարժան-
կարին շնորհահան-
դէսը:

Շարժանկարը
կը պատմէ «Ար-
մենիա» առագաս-
տանաւի ճամբոր-
դութեան ընթաց-
քին Զօրի Պալայ-

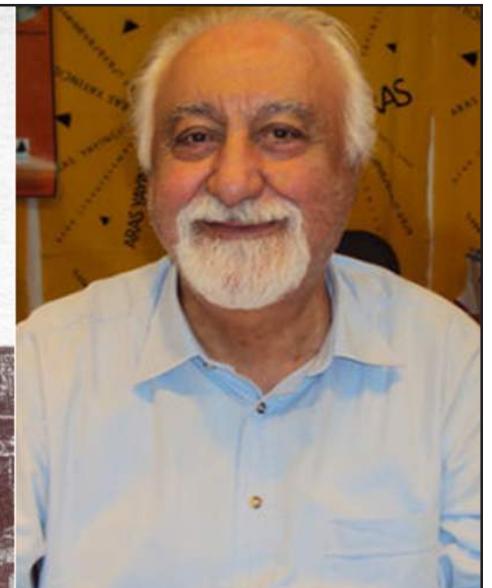
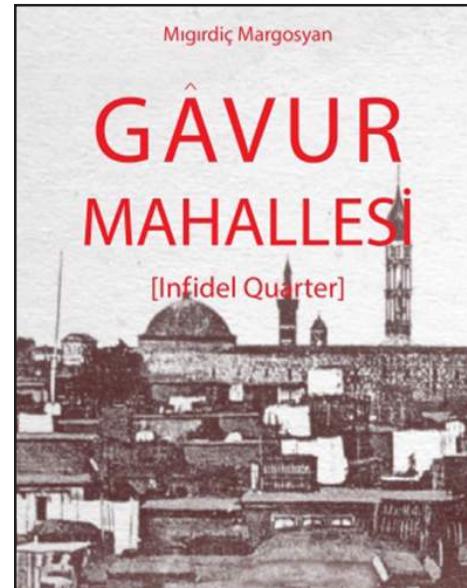

եանի՝ տարբեր երկիրներու հայ-
կական համայնքներ կատարած այ-
ցերուն մասին: Շարժանկարի բե-
մադրիչ եւ բնագրի հեղինակ Աննա
Դերձակեան ըսած է, որ «Արմեն-
իա» առագաստանաւի ճամբորդու-
թեան մասին պատմող շարժանկա-
րը երկրորդն է: ««Արմենիա»
առագաստանաւը անցած է 80.000
քմ: «Մեսրոպ Մաշտոց» գիտար-
շաւը տեւած է 2 տարի (2009-2011
թուականներ): Գիտարշաւը նա-

ւարկութեան ընթացքին այցելած է
10 հայ համայնք, չուրջ 25 եկեղեցի
եւ 25 հայկական կրթօծախի: Պատ-
մութեան մէջ առաջին անգամ
հայկական առաջաստանաւը ան-
ցած է Փանամայի ջրանցքով, հա-
տած է հասարակածը, շրջանցած է
Հորն հոռուխունը: Գիտարշաւը

Հորն կղզիին մէջ տեղադրած է
հայկական խաչ, Զատիկի կղզիին
եւ Փորթօ Ուիլլըմզի մէջ՝ տարա-
ծութիւն նշող ցուցանակներ, Եաւա
կղզիին մէջ յայտնաբերած է հայ-
կական եկեղեցի, - մանրամասնած է
շարժանկարին բեմադրիչը եւ աւել-
ցուցած, - Նիւթերը բաւական շատ
էին:Այս շարժանկարին մէջ ներ-
կայացուցած ենք Սփիւռքի այն
վայրերը, ուրկէ «Արմենիա» առա-
գաստանաւով անցած են «Մեսրոպ

ՄԿՐՏԻՉ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆԻ «ՄԵՐ ԱՅԴ ԿՈՂՄԵՐԸ» ԳԻՐՔԸ ԱՆԳԼԵՐԵՆՈՎ

Մարկոսեան Տիգրանակերտը
կը յատնաբերէ այսպէս ինչպէս որ
ան կար իր մանկութեան շրջանին:

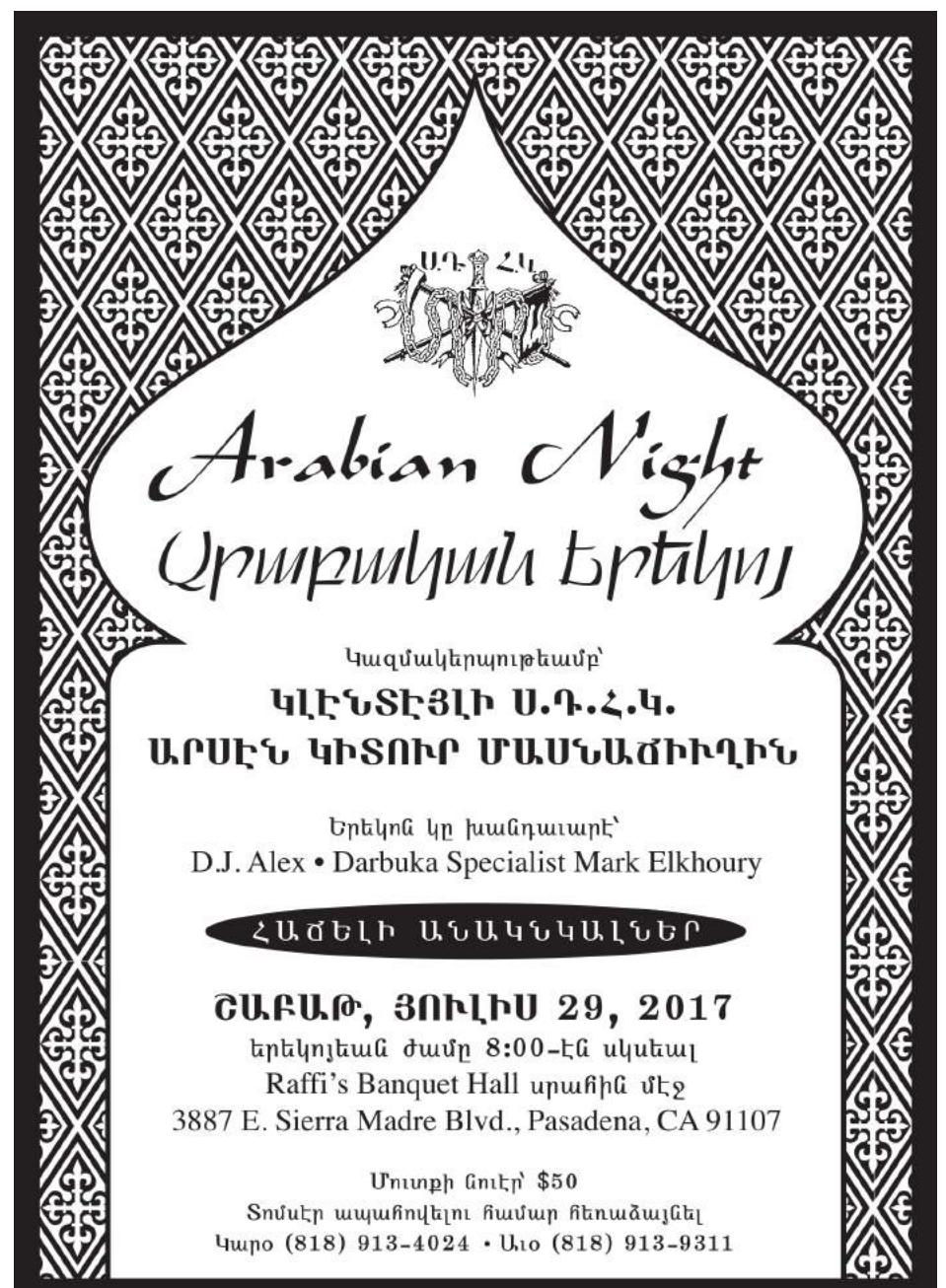
Ստանպուլահայց արձակագիր
Մկրտիչ Մարկոսեանի դասսականացածքը՝ «Մեր այդ կողմէերը»,
որ իր հրատարակուած 1984 թուականէն ի վեր կ'արժանանայ մեծ հետաքրքրութեան, լոյս տեսաւ անգլերէնով: Մարկոսեան քթախոս գործածող մանկաբարձի մը, միամիտ ժամկոչի մը եւ գերմարդկային կարողութիւններու տէր դարբինի մը նուիրուած եւ այլ պատմուածքներով Տիգրանակերտը կը յայտնաբերէ աշնպէս ինչպէս որ անկար իր մանկութեան շրջանին: Այդ շրջանին քաղաքը դեռ տանտիրութիւն կ'ընէր բազմաթիւ կրօնքներու, լեզուններու եւ անհատականութիւններու եւ, ինչպէս կ'ըսէ «Նիւ Եորքը»ի հեղինակներէն Ռաֆֆի Խաչատրեան, կը լիշեցնէր Մարքեզի «Մաքոնտոյի Անսատուլուի մէկ տարբերակը»:

Մարկոսեան կը պատմէ իր

ծննդավայրը՝ հայկական ու քրդական մշակութիւներուն վրայ խոր ազդեցութիւն թողած Տիգրանակերտը, յատկապէս 1940-1950-ականներու իր առօրեայով: Հեղինակին իւրայատուկ երգիծանքն ու պատմելու կարողութիւնը ընթերցողի քիմին վրայ կը ձգէ քաղցր ու դառն համ մը, միաժամանակ: «Մեր այդ կողմէնը» հատորին մէջ պատմութիւնը հեքիաթ մըն է, հեքիաթն ալ՝ պատմութիւն մը. այնտեղ կայ աշխարհ մը, որ կը սպասէ իր յայտնաբերումին՝ դրան մը բացուածքէն ողջունելով բոլորս:

«Պատմաներուս մէջ մէր այդ
կողմէրը պատմեցի այնպէս՝ ինչ-
պէս որ տեսած էի, կամ այնպէս՝
ինչպէս որ ապրած էի: Հերոսները
եւ իրենց անունները տուի նոյնու-
թեամբ: Չուզեցի փոխել: Հիմա ացի
հերոսներէն՝ այդ պաճօններէն, քե-
ռիներէն շատերը արդէն մեկնած
են էնդի դէմը: Հիմա իրենց անուն-

Chap. n to 19

ՀԱԼԵՊԻ ԿԻԼԻԿԵԱՆ ճԵՄԱՐԱՆԻ ԱՒՐՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍԸ

Հովանաւորութեամբ Բերիոյ Հայոց թեմի Բարեկան առաջնորդ Գերաշնորհ Տէր Շահան Արք. Սարգսեանի, Կիրակի, 25 Յունի 2017-ին, երեկոյեան ժամը 6:00-ին, Հալէպի ՀՔԸ Միութեան «Գէրզ Նազարեան» սրահէն ներս տեղի ունեցաւ Կիլիկեան ծեմարանի միջնակարգ եւ երկրորդական կարգերու աւարտական հանդէսը:

Հանդէսը սկսաւ Սուրիոյ եւ ՀՀ քայլերգներով:

Բացման հայերէն խօսքով հանդէս եկան ճեմարանիս շրջանաւարտներ՝ Ասի Բանօղեան, Թամար Զարիֆեան, իսկ արաբերէն՝ ծոսլին Կարապետեան: Անոնք յայտնեցին թէ. «Կիլիկեանը այն ամրոցն է, ուր սորվեցան գրել, կարդալ ճանչնալ ազնիւը, բարձրն ու վսեծը»:

Շրջանաւարտները ասմունքով, երգով ու պարով ներկայացուցին մէծն բանաստեղծ Պարոյր Սեւակին կեանքը, նախ Բարեւով ողջունեցին ներկաները, հայ ժողովուրդի տառապալից կեանքին անդրադան ասմունքով եւ հձալիչ նազ պարով երգով աշխարհին խաղաղութիւն մաղթեցին, ճոխ հայկական պարով ուղեցին տեսնել Ազատ Անկախ Հայաստանը եւ եզրափակեցին «Անլուի Զանգակատուն»ի դօղանջներով:

Սրտի խօսքով հանդէս եկան ճեմարանիս պետական տնօրէնուհի ինչլաս ալ Պատառի եւ տնօրէն Աբրահամ Զուպրիկեան:

Զուպրիկեան իր խօսքին մէջ ըստ. «Մէնք, որպէս հայկական օճախ, մէր այս փոնջ մը հարազատ զաւակներուն տուինք մէր կարելիութեան սահմաններուն մէջ դուռող ամէն կարելիութիւն, որպէսզի անոնք ըլլան զարգացած, փայլուն հայեր, բարձրանասն եւ իրենց հետ բարձրացնեն իրենց ընտանիքին ուվարժարանին անունը»: Ապա յուս յայտնեց, որ յառաջիկայի ուսումնական տարեշրջանին Կիլիկեանի բնորդութիւնը:

«Սիրելի կիլիկեանցիներ, թող ձեր ճամբան ըլլայ լի յաջողութիւններով ու ձեր իդեքն ու երազները ըլլան դիւրահաս»: Ապա ան շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր բարեկործական հաստատութիւններուն, Ամերիկայի կիլիկեան բարեկործական ու կրթական զոյլ միութիւններու վարչութիւններուն եւ անհատ բարեկարևուն ու որոնք սատար կանգնեցան ու պիտի կանգնին ճեմարանի յառաջընթացին:

Հանդէսի աւարտին շրջանաւարտները ճեմարանիս պատասխանատութիւնը խորհրդանշող բանալին, որ ժառանգած էին իրենց նախորդներէն, փոխանցեցին մանկապարտէզի մանուկներուն, որպէսզի անոնք ալ նոյն շունչով ու ողիով ծլին ու ծաղկին եւ վառ ու անմար պահեն կիլիկեան կրթօճախին ջաւագ:

Սրբազն հօր ճեռամբ պարգեւարուեցան Հայոց լեզուի գերազանց աշակերտները, իսկ շրջանաւարտները վկայական ստացան:

Հուսկ, Սրբազն հայրը գնահատեց ու շնորհաւորեց շրջանաւարտները՝ ըսելով. «Սիրելի հարազատներ, անգամ մը որ գիտութեան բանալին յանձնուեցաւ նոր սերունդին, ապահով է մէր երթը կրթական կեանքին մէջ, որքան ալ դժուար ըլլան օրերը: Դուք ձեր սրտի խօսքը արտաքայտած ժամանակ երախտագիտութիւն յայտնեցիք ձեր ծնողաց, կիլիկեան ճեմարանին: Շէնքէն դուրս, սակայն, կիլիկեանը ձեր հոգիին, մտքին, կեանքին մէջ է ու դուք պիտի շարունակէք ընդարձակել կիլիկեան ճեմարանի գործունէութիւնը:

«Կիլիկեան ճեմարանը ամփոփուած չէ տարածքի մը կամ Հալէպի մէջ, այլ՝ կիլիկիանականի հոգիին, կեցուածքին, խօսքին, վերաբերունքին եւ ծառալութեան մէջ:

«Այսօր սրտի ցնծութեամբ կը նայիմ շրջանաւարտներուն աչքերուն, անոնք սովորական աշակերանէր չեն, իւրաքանչիւրը առանձին դպրոց մընէ: Կը շնորհաւորեմ բոլորդ»:

Հանդէսը փակուեցաւ սրբազն հօր «Պահապանիչ» աղօթքով:

ԱՆՈՒԱՆԻ ՀԱՅԱԳԵՏ-ԲԱՆԱՍԵՐ ԺԻՐԱՅՐ ԴԱՆԻԵԼԵԱՆԻՆ ՇՆՈՐՅՈՒԵՑ ՀՀ ԳԱԱ ՊԱՏՈՒԱՌՈՐ ԴՈԿՏՈՐԻ ԿՈՉՈՒՄ

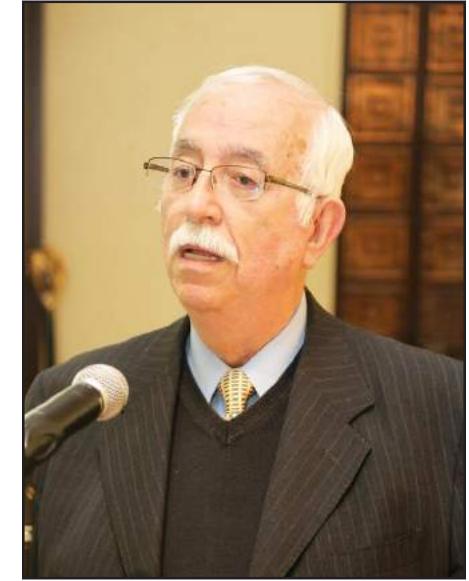
Անուանի հայագէտ-բանասէր, մշակութային գործիչ, գրադարանագէտ էլեանին շնորհուեց ՀՀ ԳԱԱ պատուառութեան ասպարէզում վաստակաշատ գործունէութեան համար: Որոշումն ընդունուեց ՀՀ ԳԱԱ նախագահութեան թունիսի 21-ի նիստում:

Ժիրայր Դանիէլեանը կիբանանու բնակուող սփիւռքահայ հանրածանաչ եւ հեղինակաւոր հայ մտարականներից է, որի ամբողջ գործունէութիւնն ի սպաս է դրուել Սփիւռքի եւ հայրենիքի համար կենսականորէն անհրաժեշտ հայապահութեան ազգաշխէն գործին:

Ժիրայր Դանիէլեանի «Հայ մամուլի հաւաքածոյ», «Ռամկավար պատասկան մամուլլը», «Հայ նոր պարբերական մամուլլը». 1967-1981» աշխատութիւնները նուիրուած են հայ մամուլի բազմածալ պատմութեան եւ մատենագիտութեան հիմնահարցերին: «Լիբանանահայ տպագրութիւնը պատերազմի տարիներին. 1975-1984» ուսումնասիրութիւնը ներկայացնում է արաբական աշխարհում հայ տպագրութեան պատմութեան մի ամբողջ փուլ:

Ժիրայր Դանիէլեանը «Բանասիրական որոնումներ», «Գրական որոնումներ» եւ «Բանասիրութեան բաւկիներուն մէջ» աշխատութիւններում ի հայու է բերել ազգային գրականութեան զարգացման ընթացքի նրբաճաշակ ըմբռնումներ, գրականութեան մէջ աւանդականի եւ հակասական, եւ ներդաշնակ դրսեւումների անվրէպ բացայացումներ:

Ժիրայր Դանիէլեանը «Բանասիրական որոնումներ», «Գրական որոնումներ» եւ «Բանասիրութեան բաւկիներուն մէջ» աշխատութիւններում ի հայու է բերել ազգային գրականութեան զարգացման ընթացքի նրբաճաշակ ըմբռնումներ, գրականութեան մէջ աւանդականի եւ հակասական, եւ ներդաշնակ դրսեւումների անվրէպ բացայացումներ:

Քառորդ դար պաշտօնավարել է Պէտութիւնի Հայկագեան համալսարանի հայագիտական գրադարանում:

Նա տարբեր տարիներին գասահօսական աշխատանք է կատարել Հայկագեան համալսարանի հայագիտական ամպիոնում, ՀՔԸՄ Հյուսիսային հայագիտական կենտրոնում, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան դպրեական գալարագիտական կեանութեան մէջ:

Ժիրայր Դանիէլեանը արժանացել է Մեծի տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան «Մեսրոպ Մաշտոց» շքանշանի, Հայաստանի Հանրապետութեան «Մովսէս Խորենացի» մետալի, Հայաստանի գրողների միութեան շքանշանի, Թէքէկեան մշակութային միութեան Ուզունեան գրական մրցանակի, Լիբանանի կառավարութեան պարգևելի:

ՀՀ ԳԱԱ Տեղեկատուական վերլուծական ծառայութիւնը:

Մեր Շատ Սիրելի Աննման Հայրիկ Ժանիէլեան

Այսօր այնքան յուզուած ենք եւ հպարտ անուանի հայագէտաբանասէր մշակութային գործիչ, գրադարանագէտ էլեանին դնոյնպէս ենթարկուել էր «Վիրաբուժութեան»: Պէտութում ամէն օր վիճում էինք թէ ում հայրիկն է ժիրայր Դանիէլեանին շնորհուեց ՀՀ ԳԱԱ Պատուաւոր Դոկտորի կոչում հայագիտութեան ասպարէզում վաստակաշատ զոյլ ապահովութեան համար:

Հայաստանի երկրաշարժից ձեռքեր, ոտքեր, կորցրած որեր եւ կորցրած ծնողացին միութեան ամփոփուած չէ տարածքի մը կամ Հալէպի մէջ, ապահով է մէր երթը կրթական կեանքին մէջ, որքան ալ դժուար ըլլան օրերը: Դուք ձեր սրտի խօսքը արտաքայտած ժամանակ երախտագիտութիւն յայտնեցիք ձեր ծնողաց, կիլիկեան ծնողացին մէջ, որքան ալ դժուար ըլլան օրերը:

«Կիլիկեան ճեմարանը ամփոփուած չէ տարածքի մը կամ Հալէպի մէջ, ապահով է մէր երթը կրթական կեանքին մէջ, որքան ալ դժուար ըլլան օրերը: Դուք ձեր սրտի խօսքը արտաքայտած ժամանակ երախտագիտութիւն յայտնեցիք ձեր ծնողաց, կիլիկեան ծնողացին մէջ, որքան ալ դժուար ըլլան օրերը:

«Այսօր սրտի ցնծութեամբ կը նայիմ շրջանաւարտներուն աչքերուն, անոնք սովորական աշակերանէր չեն, իւրաքանչիւրը առանձին դպրոց մընէ: Կը շնորհաւորեմ բոլորդ»:

Հանդէսը փակուեցաւ սրբազն հօր «Պահապանիչ» աղօթքով:

Որդիական համբոյցներով երկրաշարժի զաւակների խնդրանքը փոխանցում է՝

ՄԱՐԻ ՍԱՐԱՖԵԱՆ

ՎԱՐՁՈՒ ՍՐԱԾ

ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԵԶ (200 ՇՈԳԻԻ ՇԱՄԱՐ)

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՇԱՄԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104

ՀԵՂԱՋԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

SEROP'S CAFE

GREEK & LEBANESE FOOD

massis Weekly

Volume 37, No. 27

Saturday, July 15, 2017

FM Nalbandian: Azerbaijani Leadership Bears Full Responsibility for the Consequences of its Provocations

CHISINAU — As long as Azerbaijan doesn't fulfill its obligations assumed under the 1994-1995 trilateral ceasefire agreements, refuses to implement the agreements reached at the Vienna and St. Petersburg summits, in particular, concerning the installation of investigative mechanism for ceasefire violations which can serve also as a preventive mechanism, the leadership of Azerbaijan bears the entire responsibility for the consequences of its provocations, Edward Nalbandian – Foreign Minister of Armenia, said at the press conference in Chisinau following the informal ministerial meeting of the Eastern Partnership.

"The Azerbaijani representatives, again by abusing this platform, deliver provocative statements instead of talking about the topic of the agenda, the cooperation within the Eastern Partnership. Security in our

region remains under danger due to Azerbaijan's constant threats of use of force in the context of the Nagorno Karabakh conflict. In April 2016 Azerbaijan unleashed a large-scale aggression against Artsakh which was accompanied by gross violations of international humanitarian law, atrocities committed against civilians, including children, women and elderly people, tortures of the victims' bodies, beheadings in DAESH style", the Armenian FM said.

FM Nalbandian announced that on July 4 the Azerbaijani leadership again, as many times before, used its own people as a human shield to bombard Nagorno Karabakh with heavy artillery, including TR-107 multiple rocket launchers. In response, the Nagorno Karabakh Defense Army had to take countermeasures against the Azerbaijani aggressive actions.

Turkish Lawmakers Could Face Punishment Over Armenian Genocide Remarks

ANKARA — Turkey's ruling Justice and Development Party and the Nationalist Movement Party (MHP), a far-right political party that adheres to Turkish ultranationalism, have drafted new Rules of Procedure for the country's Parliament. The 18-point doc-

ment, in part, envisages limiting the words used by the opposition.

The new bill stipulates imposing fines on those lawmakers who will use the "Armenian Genocide" and "Kurdistan" terms. Deputies will be fined 12,000 liras for "insulting the Turkish nation and its history", which makes up to two-thirds of an MP's salary (the salary of deputies is \$ 5,900), Hurriyet reports.

The draft law also features a series of nationalist clauses, one of

which reads: "Nation is a religious and ethnic group brought together around the common values, fate and future developed through historical processes."

Earlier this year, Istanbul-Armenian MP, Garo Paylan was punished for using the word "Genocide" and was deprived of the right to participate in the next three parliamentary sessions. Later, it was proposed to deprive him of his deputy mandate for "inciting ethnic hatred."

OSCE Final Report: Armenia's Parliamentary Elections were Marred by Vote Buying and Intimidation

WARSAW -- Observers from the Organization for Security and Cooperation in Europe have reaffirmed their preliminary assessment of Armenia's recent parliamentary elections, saying that they were marred by "credible" reports of vote buying and voter intimidation.

The OSCE's Warsaw-based Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) deployed the vast majority of almost 440 European observers who monitored the April 2 elections. In a joint statement issued on April 3, they said the Armenian authorities largely respected "fundamental freedoms" during the "well-administered" vote. But they also reported "credible information about vote-buying, and pressure on civil servants and employees of private companies."

The European Union and the United States were quick to endorse those findings, while cautiously praising the authorities' conduct of the polls. The EU's foreign policy chief, Federica Mogherini, said through a spokesperson on April 4 that the official vote results, which gave victory to the ruling Republican Party of Armenia (HHK), "reflect the overall will of the Armenian people."

"Widespread allegations of vote-buying in favor of certain parties were reported throughout the country and the OSCE/ODIHR [election observa-

tion mission] received many credible reports directly from voters," the OSCE mission said in a separate, final report released late on Monday. "Allegations extended into election day, when media reported on and [the mission] observed large groups of voters visiting parties' campaign offices before voting."

The mission said OSCE observers also received "credible reports of pressure and intimidation on voters, especially on private and public sector employees." It urged the Armenian authorities and parties to "increase public trust in the integrity of the elections" by discouraging Armenians from selling their votes and ensuring that they are not forced to vote for anyone.

Although the HHK is not mentioned by name, the appeal seems primarily addressed to the party headed by President Serzh Sarksian. Throughout the parliamentary race the HHK was accused by its political opponents and independent media of handing out vote bribes and pressurizing school-teachers, civil servants and other public sector employees to vote for it.

The OSCE mission also reported irregularities witnessed by its monitors in or around polling stations on election day. "The voting process was assessed negatively in 12 per cent of

Continued on page 4

NKR Defense Forces Retaliate to Azerbaijani Provocation

STEPANAKERT -- Karabakh Defense Army frontline troops have retaliated by targeting Azerbaijani forces which had fired five rockets towards one of its command points from an artillery position located within civilian population in the village of Alkhanli just southeast of Karabakh.

The NKR Defense Army accused the Azerbaijani military of using Alkhanli residents as a "human shield." It also released a short video that purportedly shows two Azerbaijan rockets landing

near Karabakh Armenian trenches overlooking the Azerbaijani village. It said it was the first time that the Azerbaijanis used Turkish-made TR-107 multiple-launch rocket systems since the April 2016 hostilities in and around Karabakh.

Azerbaijan's Defense Ministry said a 50-year-old woman and her 2-year-old granddaughter were killed on Tuesday. Another local resident, also a woman, was seriously wounded.

Continued on page 3

Moscow Slams Azeri Travel Ban for Russian Armenians

MOSCOW (RFE/RL) -- Russia publicly demanded on Wednesday Azerbaijan stop barring Russian citizens of Armenian descent from visiting the South Caucasus country, saying that the "blatant discriminatory practice" could hurt Russian-Azerbaijanis.

The Azerbaijani government has long maintained a travel ban for not only Armenia's citizens but also ethnic Armenians from other countries because of the unresolved Nagorno-Karabakh conflict. It considers any Armenian presence on Azerbaijani soil a security risk and an affront to the country's honor and territorial integrity.

The TASS agency quoted an unnamed official at the Russian Foreign Ministry as saying that 25 Russian nationals with Armenian surnames have been detained and deported after attempting to enter Azerbaijan so far this year. The official said Azerbaijani immigration officers have also interrogated individuals with traditional Russian names suspected of having Armenian ancestors.

"We have to conclude that Russian citizens arriving in Azerbaijan are really discriminated against on ethnic grounds," said the official.

"We are continuing to demand an end to the blatant discriminatory practice which is not compatible with friendly relations between the two countries. We will certainly be drawing

conclusions from the existing situation."

According to TASS, the Russian Foreign Ministry has repeatedly demanded explanations from the authorities in Baku and has been told by them that the travel ban is needed for averting "undesirable incidents." The ministry official dismissed the explanation as unsatisfactory.

Commenting on the unusually strong Russian criticism later in the day, a spokesman for Azerbaijan's Foreign Ministry cited continuing "Armenian occupation" of Azerbaijani territory. "Unfortunately, some ethnic Armenian individuals display ethnically motivated hostility, and that is why we take certain measures," the official said, according to the Turan news agency.

Incidentally, Russia's longtime Foreign Minister Sergey Lavrov was born to an ethnic Armenian father. Lavrov has visited Baku on a regular basis.

The Azerbaijan ban also applies to presumed or actual ethnic Armenians from Turkey, Azerbaijan's closest ally. In 2014, a Turkish arm-wrestler called Zafer Noyan was reportedly barred from entering Azerbaijan and participating in a major competition there because of his last name which officials at the Baku airport felt is Armenian. Noyan was forced to fly back to Istanbul despite his assurances that he is not of Armenian origin.

Code-Teaching App Developed in Armenia Wins Grand Prize in Facebook Contest

A code-teaching application developed in Armenia has been named the winner of the FbStart program, TechCrunch reports.

Facebook has announced its "FbStart Apps of the Year", which is an event which recognizes the most successful apps from the global FbStart program. This year's Grand Prize winner is SoloLearn (iOS/Android) which is a free mobile-first app for anyone who wants to learn how to code.

SoloLearn's CEO and Co-founder Davit Kocharyan came up with the idea for the app in his native Armenia, where most of their team is based, to teach coding to the local population.

The app's idea is to educate members through game mechanics, peer-to-peer sharing, and user-generated content. SoloLearn community members compete in head-to-head challenges and unlock hidden lessons. It offers 12 free courses, including JavaScript, Swift, Python, C++, and HTML/CSS.

Yeva Hyusyan, CEO and Co-founder of SoloLearn told Mike Butcher of the TechCrunch the app had hit two major milestones. She said the first is that it's turned into the "friendliest" community of peer learners. "You get an answer from your peers in our Q&A forum within minutes; we have over half a million

public codes on SoloLearn today that are used as a great peer-to-peer learning tool; tens of thousands interactive peer-to-peer challenges are completed daily," she said.

The second is that users are generating a lot of the content themselves.

The app has also gotten more traction, with now 5+ million profiled learners; 1.5M quizzes completed daily; 3 codes are compiled every second; and over 1,000 answers are published every day. Some 40% of users are based in India, 25% in the US, and the rest is across Europe.

Developers participated in FbStart for the chance to win up to \$100,000 in prizes to help scale their business. The event got 900 submissions from 87 countries.

In addition to SoloLearn, the other "Apps of the Year" were:

EMEA: Mondly [iOS/Android] – "A language learning platform that's the first company to launch a VR experience for learning languages (featuring speech recognition and

President of Artsakh Congratulates Baroness Caroline Cox on 80th Birthday: You Have Always Stood by the Armenian Nation

STEPANAKERT

-- President of the Republic of Artsakh Bako Sahakyan, on Thursday sent a congratulatory letter to the member of the UK House of Lords, Baroness Caroline Cox, on the occasion of her 80th birthday.

"Dear Baroness,

"Let me congratulate You on behalf of the Artsakh people, the authorities and personally myself on Your glorious jubilee, the 80th birthday anniversary.

"You have always stood by the Armenian nation, shared their pain and anguish, supported in every possible way our righteous struggle for freedom and independence, voiced against human rights abuses and violence. Due to Your efforts many people from all corners of the world learnt about Artsakh and obtained credible information on the Karabakh case.

"The life You lead and Your entire activity deserve upper estimate

The Office of the NKR President

and could be reckoned among the best manifestations of love for mankind.

"Thank You for Your allegiance and commitment to panhuman values and democratic principles, for Your long-standing fundamental and consistent work, for the heartfelt attitude and tender friendship You nourish towards Artsakh people.

"I once again congratulate You and wish peace, robust health, success and all the best to You and all Your family and relatives," reads the letter by the NKR President.

Defense Policy Experts from China Visit Armenia

YEREVAN -- On 7 July 2017, the National Defense Research University of the Ministry of Defense of the Republic of Armenia (NDRU, MoD, RA) hosted the delegation of experts in defense policy from the People's Republic of China (PRC) headed by Major General Chan Inli, former Head of the School of Defense Studies of China's National Defense University. The delegation also included high-ranking military personnel experts in China's national defense, military reform and modernization, and international military cooperation. The delegation was accompanied by the newly-appointed Military and Air Attaché of the PRC in the RA, Senior Colonel Zhang Fenghua and representatives of the Department of Defense Policy, MoD, RA.

The guests were welcomed by the NDRU Head, Doctor of Political Science, Professor, Lieutenant-General Hayk Kotanjian. The meeting was also attended by the NDRU Deputy Head for Research – Head of the Institute for National Strategic Studies (INSS), PhD in History Benyamin Poghosyan, the NDRU Deputy Head for Education, Head of the Institute for National Strategic Defense Security Education, Colonel Suren Davtyan, Advisor to the NDRU Head, Analyst, Associate Professor, Doctor of Psychology, Colonel Vazgen Margaryan, Head of the Center for Regional Strategic Analysis, NDRU, INSS, PhD in History David Manasyan and Research Fellow of the NDRU, INSS, PhD in Economics Azat Davtyan.

At the beginning of the meeting,

Lieutenant-General Hayk Kotanjian presented the activities of the NDRU and the prospects of its development. Speaking about the cooperation between Armenia and China in the field of strategic studies, Professor Kotanjian touched upon the steps taken towards the establishment of cooperation between the NDRU and similar institutions of China, particularly, mentioning the Memorandum of Understanding (MOU) signed between the NDRU and the China Institute for International Strategic Studies (CISS), as well as the arrangement for signing a Memorandum of Cooperation between the NDRU and the Xian Institute of Contemporary International Studies (XICIS).

A professional discussion followed on a number of topics of strategic importance, in particular, on the possibility of involvement of the South Caucasian states into the "Belt and Road" program proposed by China, the cooperation between the state and private sectors aimed at developing China's military-industrial complex, as well as issues related to the prospects of relations between China and the Eurasian Economic Union (EEU), as well as the Shanghai Cooperation Organization (SCO) and the EEU.

The Armenian participants of the discussion highly appreciated Chinese experience in the field of military industry and presented the vision of developing this sphere in Armenia.

The guests highly appreciated the research programs supervised by Lieutenant-General Hayk Kotanjian, particularly highlighting the involvement of young Research Fellows in them.

chatbot technology).

Asia-Pacific: Maya [iOS/Android] – "A free app that makes it easy for women around the world to

track their periods, monitor related symptoms, set health reminders, track pregnancy and connect with health experts.

Panel Discussion on the Significance of "the Promise"

Photo by Alain Ekmalian

By Michael Rettig

The highly anticipated nationwide release of "The Promise" in April sparked a flurry of excitement in the Armenian American community. Armenian organizations across the country rallied in support of the first major Hollywood film to tell the story of the Armenian Genocide to a wide audience. Because of this energy, the film has continued to be a topic of discussion three months after its release. "The Promise" undoubtedly increased awareness of the Genocide, but it is important for Armenians to keep the issue at the forefront of public discourse.

On Tuesday June 27, the Armenian Cultural Conservancy of Fresno hosted a panel discussion on "The Promise" to analyze the importance and lasting impact of the film. The event, cosponsored by St. Paul Armenian Church, was moderated by local attorney Marshall D. Moushigian and included film maker Dr. Carla Garapelian, associate producer of "The Promise"; Dr. Matthew Jendian, Professor and Chair of the Sociology Department at Fresno State; the Fresno County Superior Court Justice Houry Sanderson; and Professor Jack Geiger, professor of Theater Arts at West Hills Community College. The panelists delivered opening remarks and then engaged in a lively discussion with the audience before concluding.

A common theme throughout the evening was the question of whether "The Promise" was an effective vehicle for educating the general public about the Armenian Genocide. According to Professor Geiger, the film's love story enabled it to attract a wider audience. "If it were only about the facts of the Genocide, it would have been a documentary," said Professor Geiger, "Like all great stories, the movie incorporates themes we could relate to against the backdrop of significant events."

Dr. Jendian echoed this sentiment in stressing the unique role that drama plays in fostering empathy in a way history books and documentaries do not. According to Dr. Jendian, the purpose of the film was not to explain why the Genocide happened, but to show the events that took place and stimulate conversation. Successful drama invests the viewer in the characters and inspires them to further research the film's topic. Dr. Jendian used "The Promise" as an educational tool by assigning his students to write

reflections on the film for extra credit. "Their responses revealed a much more nuanced view of the Genocide than our intellectual study in the class produced," said Dr. Jendian. "They were deeply moved."

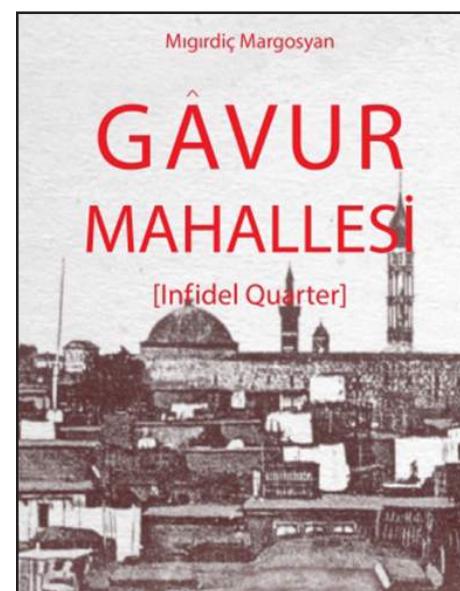
Dr. Garapelian noted that director Terry George was adamant that the film garner a PG-13 rating so it could be shown in classrooms. The panelists unanimously agreed that the film was artistically and educationally more effective because of its subtle dealing with the violence. Professor Greiger appreciated that "The Promise" did not rely on sensational violence to tell its story. "I don't think anyone who saw the movie left with any doubt about the brutality of the treatment of the victim. Despite this, they were able to keep the PG-13 rating, enabling it to be used for educational purposes."

One scene that stood out to Judge Sanderson was the arrest of more than 200 Armenian intellectuals in Istanbul. "When you systematically arrest the leaders of a society, it clearly depicts the genocidal intent of the perpetrators," stated Judge Sanderson. "The film makers were able to portray that event while leaving most of the violence to the imagination."

The audience was especially curious about the film's cast, both how they were impacted by the experience and how their involvement affected popular opinion. According to Dr. Garapelian, lead star Christian Bale immersed himself in the history when he accompanied her to the Ararat Eskijian Museum in Los Angeles. There he learned more about the Genocide and the producers' vision for the film. Bale demonstrated his passion for the role when he appeared on multiple talk shows with fellow co-stars Oscar Isaac and Charlotte Le Bon to promote the film, thus increasing public awareness.

Dr. Garapelian revealed that the producers wanted to cast as many Turkish actors as possible, but many of them refused due to fear of reprisals from the Turkish government. However, Dr. Garapelian noted the actors who played the carriage driver Mustafa and the deputy governor who helped protect the orphans were both Turkish. Dr. Jendian, whose paternal grandmother was adopted and cared for by a Turkish family, appreciated that the film depicted such noble Turks. "Everyone in a society does not embrace Genocide," said Dr. Jendian. "Without people with a heart for others, many of us would not have survived."

Migirdiç Margosyan's Masterpiece "Infidel Quarter" in English

Through a series of colorful stories, Migirdiç Margosyan explores the city of Diyarbakir, Turkey as it existed in his childhood.

Published in 1992 for the first time and received a great deal of attention, Migirdiç Margosyan's cult book is now in English. Through a series of colorful stories, complete with a snuff snorting midwife, a simple-minded church caretaker, and a superhuman blacksmith, Migirdiç Margosyan explores the city of Diyarbakir, Turkey as it existed in his childhood. It was a time when the city was still home to a diverse population of faiths, languages and characters, resembling what New Yorker Staff Writer Raf? Khatchadourian calls a kind of "Anatolian Macondo."

Introducing his birth place and region, Diyarbakir which left its mark in Armenian and Kurdish cultures, and daily lives of ordinary people especially in '40s and '50s, Margosyan leaves both a sweet and bitter aftertaste through his peculiar humor and storytelling. In Infidel Quarter, a world in which history is in part a story and stories are in part history glances at us through the doorway.

"In my writings, I told about our neighborhood as I saw and lived. I presented the characters and names almost as they are, without making any changes. Most of them, those sisters and uncles, must have passed away already. I wanted to cherish their names and memories in these lines, in these books..."

Margosyan is a native of Diyarbakir and a popular, award winning author. At the age of 15, he was sent to Istanbul by his family, so that

he could learn his mother tongue, Armenian, better. He made a great success with his stories and books in Armenian. His works include "Mer Ayt Goghmere" (1984), "Söyle Margos Nerelisen?" (1995), "Biletimiz İstanbul'a Kesildi" (1998), "Dikrisi Aperen" (1999), "Tespih Taneleri" (2006) and "Tanrı'nın Seyir Defteri" (2016).

The current title, Gâvur Mahallesi, was first published in Turkish (1992), then Kurdish (1999) and now appears in English (2017). Especially after '90s, he reached a larger audience with his books in Turkish. He is considered as the last living and most successful representative of Armenian country literature.

Published in Partnership with Gomidas Institute (London)

From the book:
"Allahu ekber, Allahu ekber!.."
"Ding-Dong, ding-dong"
"Allahu!.."
"DING"
"Ekber!"
"DONG"

When the Muezzin Nusret, whose huge nose had turned the color of tomatoes in the cold, came back down the minaret, Uso was still pulling on the church bell rope with his short rotund body. He was secretly glad that Muezzin Nusret had given up and come back down the minaret. The sound of the church bell continued to ring out, ring out far away. It caused all sorts of confusion as it reached the frozen ears of every Armenian.

"What's going on Bedo? Who would be ringing a church bell at this hour?"

NKR Defense Forces Retaliate

Continued from page 1

"If the enemy really suffered casualties among civilians, then we have to express regret," said the Karabakh army commander, Lieutenant-General Levon Mnatsakanian. "At the same time I want to make clear that the armed forces of Artsakh (Karabakh) ... will continue to fully exercise their right to defend themselves and, if need be, respond to the enemy's offensive actions in a targeted and disproportionate manner."

Mnatsakanian also warned Baku against resorting to "further military adventures," saying that they would

have "unpredictable consequences."

Official Yerevan also blamed the Azerbaijani side for the deadly incident. Foreign Minister Edward Nalbandian discussed it in phone conversations with the OSCE Minsk Group co-chairs. Nalbandian's press office said he briefed them on "the situation after the Azerbaijani provocation."

The Armenian Foreign Ministry spokesman, Tigran Balayan, said that in order to prevent further bloodshed Baku should comply with confidence-building agreements that were reached by Armenia's and Azerbaijan's presidents last year.

Dr. Hratch Tchilingirian to talk about Christian Communities in Turkey

GLENDALE – University of Oxford Associate, Dr. Hratch Tchilingirian will be in town to present a special illustrated talk titled, Precarious Citizens: Christian Communities in Turkey today on Tuesday, July 18, 2017 at 7:30pm at Abrilbookstore - 415 E. Broadway, Glendale, CA. Scholar will be introduced by Mark Chenian. Admission is free.

Nearly a century after the establishment of the Turkish Republic, being a Christian in Turkey means going through a continuous process of state-imposed and societal minoritisation in virtually all aspects of communal and individual life. Discrimination and extreme “othering” continue to pose great challenges to Christian communities. This presentation will provide a brief background about the various Christian communities in Turkey today and will discuss some of the key problems facing them, with a particular focus on the Armenians, the largest Christian community in the country.

Dr. Hratch Tchilingirian is an activist sociologist. In recent years he has drawn attention to the plight of minorities and Christian communities in the Middle East, especially in aca-

demic and policy-making circles. Following his PhD at the London School of Economics, he was director of research on Eurasia and lecturer at Cambridge University's business school (2003-2012). Since 2012, he is Associate of the Faculty of Oriental Studies at University of Oxford, focusing on Middle Eastern and Armenian studies. Dr Tchilingirian has lectured internationally and is the author of numerous studies and articles. He remains deeply engaged in community life and takes active part in civic and professional projects.

C. & E. Merdinian Armenian Evangelical School Achieves Six-Year Accreditation Status

SHERMAN OAKS -- The C. & E. Merdinian Armenian Evangelical School of Sherman Oaks announces that it has been granted another six-year accreditation status by the Accrediting Commission for Schools, Western Association of Schools and Colleges (ACS WASC). In a letter to Principal Lina Arslanian and dated June 30, 2017, the Accrediting Commission for Schools notified the school of its decision to award a full-term of accreditation based on all of the information provided by the school, including the self-study report, and the satisfactory completion of the on-site accreditation visit. The six-year term of accreditation supports the school's continuing efforts to foster academic excellence, provide Armenian and Christian education, and instill good moral values in our children.

During the past year, members of the Merdinian School community spent many dedicated hours seriously evaluating the school's program. The school community representatives worked side-by-side with the administration, faculty, staff, and

student representatives in extensive examinations of all aspects of the school. With the information gathered, a comprehensive self-study report was written that reflected the overall nature of the school including areas of strengths and areas of needed growth. From March 12-March 15, the Visiting WASC Committee, consisting of four members led by Mrs. Sandy Ammentorp, met with school committee members and observed all aspects of the school program. They later shared their recommendations and commendations with the school community. This report was sent to the WASC Accrediting Commission who, after careful study, granted the school full accreditation status.

The Merdinian school community is committed to providing a school that meets both the academic and spiritual needs of the students. Our capable faculty and staff, strong curriculum, and the love towards teaching and learning are among the reasons for that success. We promise to continue to pursue this commitment with great joy.

OSCE Final Report

Continued from page 1

observations by IEOM observers, which is a high number and of concern,” it said, singling out overcrowding.

“Large groups of people were present in the immediate vicinity of polling stations in 30 per cent of observations, with tension seen in 6 per cent and intimidation of voters in 4.5 per cent of observations,” reads the mission’s report. “The police did not

consistently enforce the legal prohibition to gather in front of polling stations ... Intimidation of voters was reported more often at overcrowded polling stations compared to other polling stations observed.”

The report also gives a negative assessment of 32 of 164 vote counts monitored by OSCE/ODIHR representatives at polling stations across the country. It primarily blames this on “interference of unauthorized people.”

Diamond Anniversary Celebration of the Armenian Evangelical Secondary School of Anjar, Lebanon

GLENDALE -- An evening of celebration and joy marked the 75th anniversary of the Armenian Evangelical Secondary School of Anjar, Lebanon, and the birthday of German missionary, Schwester (Sister) Hanna, who dedicated her life to help build and sustain this institution. Over 350 alumni, former teachers and pastors of the school, as well as community supporters gathered at a banquet on June 23, 2017, in Glendale, California, to celebrate this milestone in the life of the school and pay tribute to Schwester Hanna.

The Armenian Evangelical Secondary School with its Boarding School has distinguished itself as a life-altering institution for many young Armenian children in the Middle East. In fact, the Boarding School became home for over 40 Armenian students who came from Camp Armen Orphanage in Tuzla, Turkey, through the efforts of Hrant Guzelian. Through its open doors, Armenian students from Lebanon, Syria, Turkey, Jordan, Egypt, Kuwait, Bulgaria, Iran, Iraq, India, Sudan, and Armenia received quality instruction, Christ-centered teaching, and nurturing care.

Schwester Hanna Christenn, a young German missionary, joined Schwester Hedvig Aenishanslin, Schwester Hanna Nishke and Schwester Marie Rock in 1959 in the mission field of the Bekka Valley where they ministered to the displaced Armenians of Musa Ler, post-Armenian Genocide. These missionaries were sent by the Hilfsbund Foundation, which had been ministering among the Armenian people since 1896 starting from historic Armenia, and later in Greece, Bulgaria, Syria, and Lebanon. Schwester Hanna, who speaks fluent Armenian, embraced the Armenians, saying: “I am German by birth, but my soul has become Armenian. You are my people and I am yours in Christ.” Responsible for the well-being of the young children in the boarding school, she soon became known as “Mama Hanna” to them. Taking on the role of mother, she met their emotional, physical and spiritual needs. Her selfless, dedicated service prompted many of her former students to travel across the globe, some as far away as Australia, to pay tribute to her.

In addition to the dedicated service of the missionaries at the school, teachers and principals played a vital role in educating and shaping the lives of young children entrusted to their

care. Honored were over 20 teachers who served within the walls of this institution and who impacted the lives of countless students. Heartwarming scenes of former students and teachers reuniting, sharing fond memories of their years at the school, were played out throughout the evening.

Special recognition was given to the pastors who faithfully served the Armenian Evangelical Church in Anjar. Those present, in chronological order of service, were Rev. Hovhannes Melkonian, Rev. Hovhannes Sarmazian, and Rev. Nerses Balabanian. Also acknowledged were ministered who are no longer with us: Rev. Aram Hadidian, Rev. Mardiros Margarian, Rev. Bernard Guekguezian, Rev. Manasseh Shnorhokian, and Rev. Hagop Janbazian. Unable to attend were the two most recent pastors – Rev. Raffi Messerlian and the current pastor, Rev. Hagop Akbasharian.

On the occasion of the Armenian Evangelical Secondary School Diamond Anniversary, Rev. and Mrs. Hovhannes and Jeanette Melkonian made a generous donation of \$50,000 to the school. Early in their ministry, Rev. and Mrs. Melkonian served in this mission field with the four German and Swiss Missionary Sisters, Rev. Melkonian as the pastor of the church and principal of the school, and Mrs. Melkonian as a teacher at the school. Acknowledging the vital contribution of this institution to the Armenian community, Rev. and Mrs. Melkonian lovingly gifted to this institution so that the Lord’s work may continue. The Melkonians stated: “We love the school and church, and we love our former students and colleagues. We have many beautiful memories of our years in Anjar, where we experienced the joy of serving the Lord. We were blessed during our time there, and we want to be a blessing.” An emotional moment for Rev. and Mrs. Melkonian occurred when Levon Filian, who was a former student of Rev. Melkonian, acknowledged them for their gracious gift.

On behalf of the AMAA, congratulatory words were delivered by Dr. Nazareth Darakjian, AMAA president. A PowerPoint slideshow was prepared by Sevan Balabanian, documenting the history of the school. Finally, the traditional Anjarsti davoul – zourna accompaniment commenced an evening of kef which lasted until the early morning hours.

ՀԲԸՄԻ ՎԱՐԵ ԵՒ ԹԱՄԱՐ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
10ՐԴ ՊԱՏՈՒԱԲԵՐ ՀՈՒՆՁՔԻ ԱՍՎԵՐՁԻ ՀԱՆԴԵՍ ԵՒ ՎԿԱՅԱԿԱՆԱՑ ԲԱՇԽՈՒ

Ո՞ր մայրը իր երկունքի ցաւ-
ւերը կը ցիշէ այլեւս, երբ կը տեսնէ
իր զաւկին յաջողակ մարդ գառնա-
լը։ Հայ Վարժարանն ալ մայր է,
մտքի՛ մայր, իսկ ուսուցիչները՝
դայեակներ, դաստիարակներ։ Բո-
լորին միատեղ տարիններու տքնա-
ջան աշխատանքին ու յաջողու-
թեան արգասիքն է աւարտական
հանդէսի յուզումնախառն եւ հպար-
տալի իւրայատուկ պահը։

Իւրաքանչիւր ուսումնական
կրթական տարեկելրջ եզակի առիթ
մընէ, որ ուսուցիչ-ծնողներ անխ-
տիր բոլորը վայելն իրենց սիրելի
շրջանաւարտ աշակերտներուն հի-
ասքանչ եւ ուրախալի օրը, որուն
քաղցր յիշատակը իրենց ամբողջ
կեանքին ընթացքին պիտի յիշեն:

Յատկապիս այդ օր իւրաքանչ-
չիւր ծնող եւ ուսուցիչ կը յիշէ
անոնց անցնող մանկութեան ու
պատանեկութեան օրերը, անոնց
արձանագրած յաջողութիւնները,
դասարանային հաճելի պահերը,
զգացական գեղեցիկ խօսքերը, եր-
բեմնի գործած «չարաճճիութիւն-
ները»ը: Կարելի չէ խոնաւ աչքե-
րով չդիտել անոնց երիտասարդ
հասակը, որ լուսաւոր բարտիններու
նման յաղթապանծ կանգնած են
բեմին վրայ:

Ակսաւ շրջանաւարտներուն դէպի
սրահ հանդիսաւոր մուտքով: Օր-
ուան հանդիսավարն էր Վարժա-
րանիս ուսումնական խորհրդա-
տու: Տիկ, Գոհար Ստամբուլան: Ան
ողջունելի ետք ներկաները գեղե-
ցիկ այդ օրուան առթիւ, հրաւիրեց
որ յոտնկայս ունկնդրեն Ամերիկա-
յի եւ Հայաստանի հիմներգները:
Ապա շրջանաւարտները, վերջին
անգամն ըլլալով, ուրախութեամբ
երգեցին Վարժարանիս քայլերգը,
առաջնորդութեամբ Պրն. Պարթեւ
կիւլիւմեանի:

Ծըջանաւարտ հունձքի բարձ-
րագոյն զնահատական ունեցող եր-
կու ասրտականներ՝ Մեղեդի Մա-
նոյեան եւ Յովիկ Թապաքեան,
առաջինը հայերէնով իսկ երկրոր-
դը անգլերէնով իրենց հրաժեշտի
ուղերձները լղեցին ներկաներուն։
Անոնք իրենց խօսքին մէջ շնորհա-
կալութիւն յայտնեցին նախ Աս-
տուծոյ, եւ ապա իրենց անսահման
երախտագիտութեան զգացումնե-
րը յայտնեցին իրենց ծնողներուն
եւ ուսուցիչներուն, որոնք ուելէ Ճիգ-
չին խնայած զիրենք դաստիարա-
կելուն մէջ, եւ իրենց փոխանցած
էին իրենց ապագան համարձակո-
րէն կերտելու եւ շրջապատին,
ազգին ու հայրենիքին օգտակար
դառնալու Հայու ողին։ Անոնք
նաեւ յանուանէ իրենց սրտի խոր

Մեղեդի Մանոյեան

Շաբաթ, 3 Յունիս 2017-ին,
Երեկոյեան ժամը 3-ին, ՀԲՀՄի Վաչէ
եւ Թամար Մանուկեան կատարողա-
կան արուեստներու վերանորոգ սրա-
հին մէջ, տեղի ունեցաւ ՀԲՀՄի Վաչէ
եւ Թամար Մանուկեան երկրորդա-
կան Վարժարանի ԺԱ. տարրուան
հունձքի ամավելջի հանդէսն ու
վկայականաց բաշխումը:

Վարժարանիս շրջափակը
խուռներամ բազմութեամբ կը խայ-
տառ այդ երեկոյց: Հունձքը առատ
էր՝ 53 շրջանաւարտներու: Անսահ-
ման էր ծնողներու, մեծ ծնողներու,
հարազատներու, անօրէնութեան եւ
ուսուցիչներու ուրախութիւնը, ի
տես հասակ առած ու մտապէս
հասունցած զաւակներուն:

Նախքան հանդիսութեան
սկսիլը, Վարժարանիս Հայագիտա-
կան Բաժանմունքի վարիչ պա-
տասխանատու՝ Օրդ. Լորա Գու-
յումճեան, բարի զալուստ մաղթեց
ներկաներուն, լիցուց անոնց որ
այդ օր տօնական օր էր երկու
իմաստով. Նախ անոր համար՝ որ 53
շրջանաւարտներ չորսամեայ պատ-
րաստութենէ ետք կեանքի նոր
հանգրուան կ'անցնէին, եւ երկ-
րորդ՝ վիթխարի այդ հանդիսաս-
րահը ՀԲՀՄի հին արմատներուն
վրայ իբրեւ նոր ընձիւզում կը
ծաղկէր:

3pulhi. 0wwwurkeay

շնորհակալութիւնները յատնեցին
ընթացաւարտ տնօրիչութիւն՝ Դոկտ.
Արքինէ Մովսիսիանին, որուն ազ-
դեցութիւնը մեծ էր եղած իրենց
կազմաւորման մէջ: Անոնք պատ-
մեցին նաեւ իրենց դասընկերնե-
րուն հետ անցնող չորս տարինե-
րուն իրենց ապրած քաղցր պահե-
րը, որոնք իրենց ուսումնական
կեանքին իմաստ առողջ գողտրիկ
յուշեր իբրև պիտի յաւերժ արձա-
գանգիին իրենց հոգիներուն մէջ:
Հուսկ անոնք իրենց խօսքի աւար-

տին հաստատեցին, թէ պատրաստ
են նետուելու կեանքի նոր հանգը-
ուան եւ դիմագրաւելու ու յաղթա-
հարելու իրենց առջեւ ցցուող կեան-
քի բոլոր դժուարութիւններն ու-
մարտահրաւելներ:

Հոգաբարձութեան խօսքը փոխանցեց, Վարժարանիս Հոգաբարձութեան հիմնադիր անդամ եւ կրթական մարզին ներս տարիներու վաստակ ունեցող՝ Դոկտ. Միլվա Գարյալեան: Ան իր խօսքին մէջ

Դոկտ. Սիվա Գարայեան

շեշտեց որակաւոր դաստիարակութեան ու կրթութեան, ինչպէս նաև Հայկական մշակութիւն ու ոգիր կարեւորութեան մասին։ Ան նաև իր շորհաւորութիւնները ուղղեց շրջանաւարտ աշակերտներուն, խորունկ համզումով ու վստահութեամբ հաստատելով, թէ ՀՔԸ Վաչէ եւ Թամար Մանուկեան Երկրորդական Վարժարանի կրթութիւնն ու դաստիարակութիւնը իրենց հետ պիտի գոյատեսէ իրենց ամբողջ կեանքի տեւողութեան։

Օրուան գլխաւոր պատգամա-
բերն էր Վարժարանիս Հոգաբար-
ձական կազմի համա-ատենապետ՝
Տոքթ. էրիք Խորացէլեան։ Տոքթ.
Խորացէլեան իր հոսքը առաւելա-
բար ուղղեց շրջանաւարտ աշա-
կերտներուն։ Ան իր սեփական օրի-
նակը լիշելով՝ ամփոփ ձեւով ներ-
կայցուց իր կեանքի զանազան
հանդրուանները, հասնելով մինչեւ
Հայազգի մեծանուն բարերար՝ Գըրք
Գրիգորեանի հետ իր ծանօթաց-
ման, ինչպէս նաեւ "The Promise"
շարժապատկերի արտադրման մէջ
Պրն. Գրիգորեանի կողմէ իրեն
վստահուած յանձնառութեան։ Իր
կեանքի զանազան այլ հանդր-
ուաններուն մէջէն Պրն. Խորացէլ-
եան կոչ ուղղեց շրջանաւարտնե-
րուն, որ իրենց աշխատանքին մէջ
ըլլան յարատեւող, ունենան տե-
սիլք ու զայն իրականութեան վե-

բածելու անկուտրում կամք: Ան
քաջալերեց շրջանաւարտները, որ
միշտ առաջ նային ու երբեք
չընկըկին:

Անցնող տարուընէ նոր աւանդոյթ մը հաստատուեցալ Վարժարանէս ներս. յատուկ գնահատագիրով պատուել այն ուսուցիչները, որոնք Վարժարանէս ներս տասը տարիներու ծառայութիւն մատուցած են: Այս տարի երկու ուսուցչուհիներ՝ Օրդ. Լորա Գույումճեան եւ Տիկ. Աստղիկ Սեփիկթեան, իրենց մատուցած տասնամեաց ծառայութեան համար յատուկ գնահատանքի արժանացան, ձեռամբ Հոգաբարձութեան համա-ատենապետ Տոքթ. Էրիք Իսրայէլեանի եւ անդամ՝ Դոկտ. Միկա Գարայեանի:

Տողագործություն

Նաեւ իրենց ծառայութեան համար յատուկ յուշանուէր ստացան Դոկտ. Արմինէ Մովսիսեան եւ Պրն. Լեւոն Քէշիշեան:

Ապա հանդիսավարուհին յա-
ջորդաբար բեմ հրաւիրեց Վարժա-
րանիս ընթարքաւարտ տնօրինու-
հին՝ Դոկտ. Արմինէ Մովսիսեանը,
Վարժարանիս Հոգաբարձական կազ-
մի համա-ատեննապետ՝ Տոքթ. Էրիք
Խորացէլեանը, որպէսզի կատարեն
վկայականաց բաշխումը: Նաեւ բեմ
հրաւիրուեցան Վարժարանիս Հայ-
կական բաժանմունքի ուսուցիչ-
ներ՝ Օրդ. Լորա Գույումճեանն ու
Պրն. Նորայր Տատուրեանը, որոնք
մէկ առ մէկ առաջ գալ հրաւիրեցին
շրջանաւարտները եւ յայտարարե-
ցին անոնց ստացած մրցանակները:

Ընթացաւարտ աշակերտներուն
իր սրտի խօսքը փոխանցեց Վարդարանիս տնօրէնուհին՝ Դոկտ. Արծինէ Մովսիսեան։ Ան իր երջանկութիսնը յայտնեց ի տես շրջանաւարտ աշակերտներուն յառաջընթացին, եւ այսօրուան յաղթական երթին։ Տնօրէնուհին լիչեց, թէ այսօրուան իրենց լսած բոլոր պատգամները պէտք է ընկալեն, լիշեն եւ իրենց կեանքին անբաժանելի մասնիկը դարձնեն, ամբողջ իրենց կեանքին ընթացքին։ Ան կոչ ուղղեց անոնց, որ միշտ երախտապարտ մնան իրենց ծնողներուն ու Վարժարանին, եւ հաւատարմութեամբ ծառայեն իրենց ազգին ու հայրենիքին, միշտ պայքարելով ու հասնելով բարիին, վսեմին ու գեղեցիկին։ Իր խօսքի աւարտին տնօրէնուհին ըստ։ «Զեր ապագան այնքան լուսաշող է, որ աչքերս կը մասնաւ»։

Վերջաւորութեան բեմ հրա-
ւիրուեցաւ Արեւմտեան թեմի

ՀԱՅ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆԱՐԴԱՅԻՆ (AMWC) 12-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ ԱՌԻԹՈՎ ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ՝ ՏՈՔԾ. ՎԱՐԴԱՆ ԹԱՎԵԱՆԻ ՀԵՏ

Հարցազրոյցը վարեց՝
ԽԱՉԻԿ ճԱՆՈՅԵԱՆ

Մայիս 31-ՅՈՒՆԻՒ 2, 2017,
Արժանիթինի մայրաքաղաք Պուէ-
նու Այրէսի մէջ տեղի ունեցաւ հայ
բժշկագիտական համագումարը,
որուն ներկայ եղան աշխարհի հա-
նագան երկիրներէն 660-է աւելի
հայ բժշկական եւ առողջապահա-
կան ասպարէզի մէջ զործող հայեր:
Այդ համագումարին մէջ տրուե-
ցան 100-է աւելի գեկոյցներ:

Լու Անձելըսէն ներկայ էին
առողջապահութեան մասնագէտ
անձնաւորութիւններ՝ Վարդան
Թաշճեան, Պետրոս Գոմեան, Սիլվա
Կարճիքնան, Վիգէն Սեփիլեան, Սի-
մոն Քէօշկէրեան եւ Մովինար Թէք-
քէլեան Քէօշկէրեան, Ճոնի Ահա-
րոնեան, Կարօ Դերձակեան, Շանթ
Շիրտըմեամ, Պենո Ներսէսեան, Վա-
ղարշակ Փիլոսեան, Ռաֆի Թաշճ-
եան: Բուժքոյրեր՝ Սալբի Ազա-
րակեան, Զարծինէ Նազգաշեան,
Ռոպին Տէր Դաւիթեան, Քրիստին
Օկանեան, եւայլն:

Բացառիկ հաճոյքը ունեցայ
Տոքթ. Վարդան Թաշճեանի (բժշկ),
գրող, հասարակական գործիչ, գիտ-
փիր մարդ: Հետ հարցազրոյց մը
ունենալու եւ ստանալու այնքան
հաճելի տեղեկութիւններ այս հա-
մագումարի մասին, որոնք մեծա-
պոյն ուրախութեամբ եւ սիրով
ամբողջութեամբ կը ներկայացնեմ
մեր ընթերցողներուն:

Խ. ճԱՆՈՅԵԱՆ- Տոքթոր, վեր-
ջերս իմացանք թէ Արժանիթին տեղի
ունեցաւ հայ բժիշկներու համաշ-
խարհային համագումարը, կրնայի՞ք
այդ մասին պատմական հակիրծ տե-
ղեկութիւններ տալ, ինչպէս նաեւ
նշել, թէ որո՞նք էին կազմակերպող-
ները:

ՏՈՔԹ. ԹԱՇՃԵԱՆ-1974-ին,
Լիբանանի Հայ բժշկական միու-
թիւնը, ատենապետութեամբ Տոքթ.
Յակոբ Գըրքեաշարեանի կազմա-
կերպեց համահայկական բժշկա-
կան միջազգային առաջին համա-
գումարը՝ Լիբանանէն եւ Սփիւր-
քէն մօտ 200 բժիշկներու մասնակ-
ցութեամբ: Փողովի աւարտին կը
հիմնուէր հայկական բժշկական հա-
մաշխարհային ընկերակցութիւնը:

ման համագումարներ կայացան Երե-
ւանի մէջ, եւ հիմա, երկու տարին
անգամ մը կը շարունակուին փոխ-
նիփոխ Հայաստանի եւ Սփիւրքի
մէջ:

12-րդ համագումարի կազմա-
կերպողներն էին՝ 1) PLAS - Լատին
Ամերիկայի առողջապահութեան
հայ արհեստավարժներ: 2) FUNCEI
- Ստամպուլեան Հիմնարկ: 3) FIDEC
- Անշահաբեր կազմակերպութիւն,
հաստատած ԱՄՆ-ի մէջ, 4) AMIC:

Համագումարին նախագահն էր
արժանիթինահայ մեծանուն բժիշկ
Տոքթ. Տանիէլ Ստամպուլեան, որ
կատարեց բացման խոսքը եւ բարի
գալուստ մաղթեց բոլորին: Մաս-
նակից հիւրերն ու պատգամախոս-
ներն էին՝ Հրանուշ Յակոբեան
(Սփիւրքինախարարուհի), որ շեշտը
դրաւ հաւատքի, յոյսի, սիրոյ
վրայ, Սերգէր Խաչատրեան (Հա-
յաստանի Առողջապահութեան նա-
խարարի տեղակալ), ճէրի Մա-
նուկեան (AMIC-ի նախկին ատե-
նապետ), Յակոբ Գըրքեաշարեան
(առաջին համագումարի նախա-
գահ), Վարդան Թաշճեան (առաջին
համագումարի հիմնադիր), Վիգէն
Սեփիլեան (AMIC-ի ներկայ ատե-
նապետ) եւ Գիսակ Արք. Մուրատ-
եան (Արժանիթինի եւ Զիլիի հայոց
առաջնորդ), որուն յաջողութեան
մաղթանքով եւ ալոթքով ամբող-
ջացաւ բացման արարողութիւնը:

Խ. ճԱՆՈՅԵԱՆ- Ինչպէս էր ըն-
դունելութիւնը:

ՏՈՔԹ. ԹԱՇՃԵԱՆ-Ազնիւ ու

ջերմ, թէ՝ պետական եւ թէ ոչ-
պետական առումներով: Արժան-
իթինի պետութիւնը կը ներկայաց-
նէր Առողջապահութեան նախա-
րար Lemos Jorge եւ Պուէնոս Ալրէսի
քաղաքապետ՝ Larreta Horacio:

Խ. ճԱՆՈՅԵԱՆ- Քանի հոգի կը
մասնակցէր համագումարին եւ ի՞նչ
էին արձարծուած հարցերը:

ՏՈՔԹ. ԹԱՇՃԵԱՆ- Հակիրճ
գնահատումով ըսեմ, որ 660 արձա-
նագրուածներ կային: Եղան 100-
110 զեկուցողներ, շուրջ 50-ը՝ Լա-
տին Ամերիկային, գլխաւորաբար
Արժանիթին: 10-ը՝ Հայաստանէն,
20-ը՝ Ամերիկայի Միացեալ Նա-
հանգներէն, որուցմէ 10-ն՝ Գալի-
ֆորնիային, իսկ մնացեալները՝ եւ-
րոպական երկիրներէ՝ Անգլիա,
Ֆրանսա, Հոլանտա եւալին: Համա-
գումարը ընթացաւ երեք լեզունե-
րով - սպանէրէն, անգլերէն եւ
հայերէն:

Առաջին օրուան հարցերն էին՝
ա) Հայաստանի եւ Արցախի ներկայ
առողջապահական վիճակը, ինչ-
պէս նաեւ առողջապահութեան
կրթական վիճակը: բ) Ուռուցքա-
բանութիւն/քաղցկեղ (Oncology): գ) Ակնաբուժութիւն (Ophthalmology):
նոյն գիշերը, Հիլթոն պանդոկի
Աթլանթիքա սրացին մէջ տեղի
ունեցաւ բարի գալուստի հիւրա-
սիրութիւն մը հոծ բազմութեամբ,
ճոխ ճաշկերոյթով եւ կենացի բազ-
մագան ըմպելիքով: Գործադրուե-
ցաւ գեղեցիկ յայտագիր մը, որու
ընթացքին արժանիթինածին հայ
երգչուհին, որ հայաստանի մէջ
ստացած էր իր երաժշտական
կրթութիւնը, հայ երգը տարա-
ծելու նպատակով: Ան հոյակապ
ելոյթ ունեցաւ այդ գիշերը: Յիշեմ
նաեւ, որ սրահէն ներս անակնկա-
լորէն ներկայ էր նաեւ Հայաստանի
մօտ Արժանիթինի դեսպանը՝ Gonzalo
Urriola benita:

Այս առթիւ, Տոքթ. Տանիէլ
Ստամպուլեան մի քանի անձեր
արձանահայ ափսէով պարգևեատրե-
լէ ետք, նոյն ձեւով պարգևեատրեց
նաեւ պարոն դեսպանը, որ շնորհ-
ակալութիւն յայտնելով ըսաւ, թէ
երեւանի մէջ շատ հայ բարեկամ-
ներ ունի եւ ինքոյնք հայ կը զգայ:
Ապա Տօքթ. Ստամպուլեան զիս ալ
հրաւիրեց բեմ եւ պարգեւատրեց:

Շնորհակալութիւն յայտնելէ ետք,
Գալիֆորնիոյ մէջ մեքսիկացի
հիւմանդներէս սորված սպասներէ-
նովս սկսայ խօսիլ. «Senior am-
bassador, somos todos humanos, somos todos
armenios, (վահացուք դեսպանն
ըարտկային էակներ ենք, ըու-
լորս արժանիթինցի էակներ ենք, ըու-
լորս հայ էակներ ենք): Եւ աւելցուցի. «Կանք,
պիտի լինենք ու դեռ շատանանք եւ
այսպիսի եւ աւելի յաջող ժողով-
ներ պիտի կազմակերպենք: Կեցցէ՝
Արժանիթին, կեցցէ՝ Հայաստան, կեց-
ցէ՝ հայութիւն»:

Ժողովը հեգասահ կերպով շա-
րունակուեցաւ յաջորդ երկու օրե-
րու ընթացքին, մանրակրկիտորէն
պատրաստուած յայտագրով: Առող-
ջապահութեան զանազան բնագա-
ւառներ ներկայացուեցան հետեւ-
եալ կարգով՝ կողմանութիւն (gynecology), սրտաբանութիւն (cardiology),
աստամնաբուժութիւն (hematology),
ատամնաբուժութիւններն եւ
դեղաբործութեան գիտութիւններ,
հոգեւոր-մտացին առողջութիւն,
բուժքոյրական աշխատանիստէր,
մանկաբուժութիւն (pediatrics), մոր-
թային հիւմանդութիւններ, (derma-
tology) 5 գերզայնութիւն (allergy),
ծերունաբանութիւն (gerontology),
ինչպէս բարեկալել Հա-
յաստանի Արցախի առողջապահա-
կական ինամաժքը, պատկերով ախ-
տածանաչում (diagnostic imaging),
հեռա-բժշկութիւն (telemedicine),
վարակիչ հիւմանդութիւններ, ներ-
քին հիւմանդութիւններ, գեղագիտ
հիւմանդութիւններ (endocrinology),
սննդաբանութիւն (nutrition), շա-
քարախտ (diabetes), սփորտացին
բժշկութիւն (sports medicine), ուկ-
րախտ (osteoporosis):

Խ. ճԱՆՈՅԵԱՆ- ի՞նչ էր նպա-
տակը այս համագումարին:

**ՏՈՔԹ. ԹԱՇՃԵԱՆ- Նպատա-
կը,** առողջութեան պահպանումը եւ
բարեկալեումը, ինչպէս նաեւ հիւմա-
նդութիւններու կանխարգիլումն ու
բուժումը լայնօրէն նկատի առն-
ուեցան «առողջութիւն նորարա-
բելու, ամբողջացնելու եւ յառա-
ջացնելու մարտահրաւէրը» լոգոն-
ով: Այս բոլորը նորագոյն գիտա-

Հար.ը էջ 19

SABAHI GUL CHAPTER
INVITES YOU TO JOIN & ENJOY
Stars By Night
FISH AND MORE
(Catch of the Day)
THE EVENT OF THE YEAR
Will Take Place on:
Saturday, AUGUST 19, 2017
STARTING @ 7:30 PM
ADDRESS:
9537 SHOSHONE AVENUE
NORTHRIDGE, CA 91325
DJ MUSIC - Fish and More
Entrance Donation \$35

Սահակ Կիւլ Մատնաճիւղը
Կը Հրավիրէ

Չուկ Կերոյթի Երեկոյ
Տեղի կ'ունենայ նարայա, 19 ՕԳՈՒՍԸ, 2017
Երեկոյթի ժամը 7:30-էն սկսեալ
Մուտքի նույնը \$35

ԱՐՓԱ ՀԱՍՏԱՐԱԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿԻ 25-ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԹԻՒ

Լիազորել
Նորարարել
Չեւափոխել

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐՄԵՆԵԱՆ

Լրացաւ ARPA (Analysis, Research and Planning for Armenia) Institute-ի, թարգմանաբար «Վերլուծութիւն Հետազոտութիւն եւ ծրագրաւորում Հայաստանի համար» հասարակական Հիմնարկի (Լու Անձելոս) հիմնադրութեան 25 ամեակը:

ԱՐՓԱ-ն կեանքի կոչուեց Հայաստանի վերանկախացման ամենածանր ժամանակներին, 1992 թուականին, հայրենիքի եւ սփիւռքի գիտական եւ ճարտարագիտական շրջանակների կողմից ճանաչուած եւ յարգուած դոկտ. Յակոբ Փանոսեանի նախաձեռնութեամբ: Դոկտ. Փանոսեանն իր շուրջ հաւաքեց գիտութեան, ճարտարագրուեանի եւ տնտեսութեան տարբեր ոլորտների մասնագիտ մտաւորականների:

Բոլորին միաւորողը եղաւ նորանկախ հայրենիքի բարգաւած ապագայի տեսլականը՝ սփիւռքի մտաւոր կարողութիւնների օժանդակութեամբ եւ մասնակցութեամբ նպաստել հայրենիքի զարգացմանն ու վերելքին:

Հիմնադրումից քառորդ դար անց անվերապահօրէն կարող ենք հաստատել, որ ԱՐՓԱ-ն, հաւատարիմ որդեգրած իր առաքելութեանը, իր համեստ, սակայն տեսանելի մասնակցութիւնն է բերել հայրենի իրականութիւնից ներս:

Նշենք հիմնադրութեան սկզբանական տարիներին իրագործուած կարեւոր աշխատանքներից մի քանիւ:

Մասնակցութիւն կազմակերպելու Մեծամօրի հիւլէական ուժանիւթի կայանի վերագործարկման համաժողովը:

Երեւանի իրերունի հիւլանդանցութեամբ ստեղծուեց Սարգո Դիլքեանի անուան Արեան Պահեստանոցը (Blood Bank), յետազոյում նոյնանման պահոց ստեղծուեց նաեւ Գիւմրիում:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հանրապետութեան դպրոցների 9րդ դասարանների աշակերտներին:

Սերոտ համագործակցութիւնն է հաստատուել Հայաստանի բարձրագոյն կրթութեան երկու կարեւորագոյն հաստատութիւնների՝ ինչպէս նաեւ Գիտութիւնների ազգային կաճառի տիրութում գործող գիտահետազոտական հիմնարկութիւնների հետ: Հանգանակութիւնների միջոցով գնուել եւ այդ հաստատութիւններին են ուղարկուել արդիական թանկարժէք սարքաւորումներ:

Վերջին ինը տարիներին ճարտարագիտական, կիրառական գիտութիւնների եւ այլ բնագավառների համալսարանական ուսանողութեան համար ԱՐՓԱ-ն կազմակերպում է նորարարական ամենամեայ մրցոյթներ: Լաւագոյններն արժանանուած են դրամական պարգևեատրումների: Մինչ այժմ, այս մրցոյթների մրցանակիրներին յատկացուել է աւելի քան \$50,000 ընհանուր պարգևեավճար:

Ներկայում, նորարարական մրցոյթներին մասնակցում են նաեւ մինչեւ 35 տարեկան գիտական աշխատողներ նոյնպէս:

Մեծ յաջողութեամբ իրագործուած են սփիւռքահայ եւ այլազգի ճանաչուած գիտականների մասնակցութեան հեռավար դասընթացներն ու դասախոսութիւնների շարքերն հայրենի համալսարանների ուսանողութեան եւ դասախոսների համար: Տեղին է նշել, որ այլազգի գիտնականներն ու մասնագիտներն ուրախութեամբ են ընդառաջում դասախոսութիւններ վարելու ԱՐՓԱ-ի ինդրանաքին՝ իրենց բոլորովին անձանօթ հայաստանեան համալսարանների համար:

ԱՐՓԱ-ի նախաձեռնութեամբ եւ գործօն մասնակցութեամբ Հայաստանում իրագործուող կարեւոր նախագիծների պէտք է նշել՝ ճարտարագիտական նոր միջոցների կիրառմամբ 14 քմ երկարութեամբ ոռոգման խողովակարի փորձարարական վերանորոգումը: Փորձարկման յաջողուած արդիւնքների դէպքում նշուած նորարարական միջոցը ստանալու:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:

Հայաստանի եւ Արցախի աւելի քան 30,000 դպրոցներու երեխաների համար ստեղծուեց «Առողջ Ապրելակերպ» ուսուցման ծրագիրը: Այժմ այս ծրագիրը դասաւանդուած է Հայաստանի Հայոց բարեկանութիւնուն:</

ՄԵՍՐՈՊԻ ՈՒ ՍԱՀԱԿԻ ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԵՎՆ ՏԸՆ

»Ծանաչել Զիմաստութիւն եւ Զխրատ, Ինանալ Զբանս Հանճարոյ«

Հայոց «Առաքելական Եկեղեցի»-ն, «Եկեղեցու Հայրերի» շարքին էր դասել հոգեւոր ու մշակոյթային գործի նուիրեալներ՝ «Սրբոց Թարգմանչաց» գործիչներին: Տարին երկու անգամ տօնախմբում է նրանց քանքարների արարժան արեւալոյս լիշտակը: Ցունիսի վերջին-Ցուլիսի սկզբներին Ամաստունի իշխանների Օշական աւանում միանաբար տօնախմբում են իմաստուն վարդապետներ՝ Սահակ Պարթևելի ու Մեսրոպ Մաշտոցի տօնը: Հոկտեմբերի ու թիվն տօնախմբում են Սահակի ու Մեսրոպ Մաշտոցի ուսուցանած իմաստուն աշակերտների՝ «Սրբոց Թարգմանչաց» տօնը:

Արմինա-Հայաստան աշխարհում՝ մարել էր Արմինա երկրի Արածէ արքայի թոռան որդի՝ Անուշաւան-իշպուխնի թագաւորի յուղը։ Ասորեստանի արքունիքում պատանդ եղած ատեն շփուել էր պալատի գիտական-գրական շրջանակների հետ, ծանօթացել «Սեպագրութեան» արուեստի հնարքներին։ Խոսքով ու գործով հանճարեղ արքան, նշանաւորուել էր նաև որպէս՝ քուրմարքայ։ Իր հանճարեղ մտադաշումով, Ասորեստանի 3000 սեպագիր խրթին նշանագրերի կարգը խիստ կրծատել էր, ապա ստեղծել իր թագաւորած երկրի մայրենի լեզուի վեց հարիւր սեպագիր նշանակագրերով։ Անուշաւան-իշպուխնի արքան իր նախնիների Արմինա երկրի մարդկանց խօսակցական լեզուն վերածել էր գրաւոր լեզուի։ Անուշաւան-իշպուխնին ու յաջորդ գահակալները, այդ նոր սեպագիր նշանակագրերով իրենց նուածումների արձաննագրութիւններն էին գրել, լեզուն էլ Ասորերէնից փոխել երկրի մարդկանց խօսած լեզուով։ Այդ այն լեզուն էր, որ հազար-հազար տարիներ յետոյ էլ Արմինա-Հայաստան երկրի մարդիկ պիտի խօսէին։ Այդպէս էր, որ Տուշպա-Վան ոստանի միջնաբերդ տանող քարէ դռան ժայռին գրել են իրենց «Հաշտից» ցուցակի անունները, ովհաւորութեածք Խալդի-Հայկ աստուծոյ, յաջորդաբար աւագ ու կրտսեր աստուածների դիցակարգութիւնը։ Դուռ, որ իրենց հեռու նախնին վշտացած աշխարհից, իր նժոյգով մտել քարանձաւ, իր վրաց փակել այն։ Քրմական պատգամախոս Անուշաւան-իշպուխնի արքան, սօսեաց անտառակի ծառերի սօսափիւնից արդեօք չէ՞ր գուշակել, որ թամբած ձին հեծած իրենց նախնին պատռելու էր քարէ դուրը, խաղաղութեան ու սիրոյ լոյս վառելու աշխարհի մարդկանց սրտերին։

Սարեկ էին նաեւ Արմինացի
նախնիների հաւատի գերագոյն աս-
տուծոյ ատենադպիր, արուեստնե-
րի, գիտութիւնների, դպրութիան
ու գրի հովանաւոր Տիր աստուծոյ
ուսմունքի յուշը: Ասացէք, ատե-
նադպիրը առանց գրերի կը լի-
նէ՞ր... : Արմինա-Հայաստան աշ-
խարհի մարդկանց բանաւոր խօսքը՝
«Գրաբար» ուսկեղենիկ Հայերէն լե-
զուն էր: Դպրոցներում ուսուցանել
էին Յունարէն, Ասորերէն, Պարսկե-
րէն լեզուներ: Նոր հաւատի ծէսերը
կատարել էին Արմին-Հայ մարդ-
կանց անհասկանալի այդ լեզունե-
րով: Մեսրոպ... Կորիւն նրան կոչել
էր Մաշտոց, Խորենացին Մեսրոպ:
Աւանդուում է, որ «Մաշտոց» բառը
հեթանոս նախնիների «Աղօթագիրք»
էր նշանակել:

Հայոց Խոսրով Երրորդ թագաւորի ատեն արքունիքում ծառայել

Էր գիւղացի մի Հայ մարդ, Մեսրոպ
Էր նրա անունը: Ծնուել էր Տարօն
գաւառի Հացեկաց գիւղում, առա-
քինի ու ուսեալ Վարդան անունով
մարդու որդին էր: Մանկութեան
հասակում լաւ կրթութիւն էր ստա-
ցել, ուսանել Պարսկերէն ու Ասորե-
բէն լեզուներ, ծանօթացել Յունարէն
լեզուին, երեւի Լուսաւորիչի սե-
րունդից Ներսէս Մեծ կաթողիկոսի
հիմնադրած զպրոցներից մէկի աշա-
կերտն էր եղել: Ուսումն աւարտե-
լով, ծննդավայրից գնացել Արա-
րատ գաւառի Վաղարշապատ քա-
ղաք, արքունիքում զինուորական
ծառայութեան մտել: Շատ լեզունե-
րի տիրապետող Տարօնցու հոգում
չէր մարել գրամիրութիւնը, ջանա-
սէր աշխատասիրութեամբ դարձել
թագաւորական դիւանի գրագիր: Արքունիքում նրան ծանօթացը էր
էին աշխարհիկ կարգերի հետ, գրագ-
րի պաշտօնով վարչական աշխարհն
էր իր համար բացուել: Տարօնցի
Հայ Մեսրոպի, զբաղեցրած պաշտօ-
նը երկրի քաղաքական ու ներքին
կենաքը ճանաչելու լաւ առիթ էր
հանդիսացել: Պալատական իշխա-
նութիւնը չէր կարողացել բռնադա-
տել Մեսրոպի հոգին: Նոյն Խոսրով
թագաւորի ատեն, նորէն ասպարէզ
էր ելել Լուսաւորչի տոհմը, կաթո-
ղիկոսական աթոռին էր Ներսէս
Մեծի որդի Սահակը: Նրա ճգնաւո-
րական հակումով կենաքը ազդեցու-
թիւն էր գործել արքունի դիւա-
նադպրի վրայ: Մեսրոպ թողել էր
պալատական դիւանի պաշտօնը, հո-
գեւորականի կոչում ատանալով, սկսել
ճգնաւորական կենաք վարել:

Մեսրոպ... ճգնաւորը չէր հեռացել աշխարհից, մարդկանցից, աղօթքով հոգու փրկութեան համար չէր տառապել: Հաւաքել էր աշակերտներ, նրանց միտքը լուսաւորելու համար քրիստոնէութիւն քարոզել: Անսպառ եռանդով ու գիտելիքներով լցուած իր խօսքը հասկանալի էր դարձրել աշակերտներին: Խորենացին վկայել էր, որ Մեսրոպը եկեղեցիներում կարդացել էր Ասուրերէն գրքերը, ինտոյ էլ այն Հայերէն թարգմանել: Մեսրոպ, իր առաքելութիւնը գլխաւորապէս իրականացրել էր Հայոց աշխարհի արեւելեան ծայրամասի գտաւոներում: Նրա ատեն այնտեղ տիրում էր անկարգ վիճակ: Սիւնիքի ու Արցախի անձատչելի բարձրութիւնները, կլմայական խիստ պայմանները ընակիչների համար ատեղծել էին մեկուսի վիճակ, հնապաշտ աւանդութիւններու մեջ էին մեջել: Այնտեղ ապրող մարդիկ պայքար էին մղել իրենց ապրուստը հոգալու համար, մտաւոր կեանքի պահանջ չէր եղել: Այդ աշխարհում Արմին-Հայեր պահպանել էին իրենց նախնիների հաւատը, իրենց աստուածների իմաստութեան պաշտամունքը անդառնալի էր թուացել: Մեսրոպ, այդ անմատչելի, հեռու տեղում էր ընտրել իր քարոզչութեան ասպարեցո:

թսաս ամպարչվը: Մեսրոպ... քարոզութիւնը սկսել էր տեղի Գողթան գաւառից: Միւնիքի ու Արցախի աշխարհների նման անլոյս աշխարհ չէր եղել այն, նրանց մարդկանց միտքը լուսաւոր էր: Գողթան գաւառ... մինչեւ Մեսրոպ նրա մարդիկ հաւատարիմ էին մնացել իրենց հին աստուածների հաւատի իմաստութեանը, իրենց հին աստուածների բնութեան երեւոյթների պաշտամունքին: Գողթան գաւառը եղել էր նախնիների աստուածների, նրանց հերոսների աւանդապահը, նրանց հաւատի ոգեւորո-

ՈՐ: Գողթան իմաստունների երգե-
րում, բանաստեղծական յօրինում-
ներում արտայացուել էին Արմին-
հայերի իմաստութիւնը, նրանց հին
հաւատքի աստուածների պաշտա-
մունքը: Այն վերածում էր երգի,
որը պահում էր իրենց անցեալը, չէր
թողում որ մեռնէր իրենց նախնինե-
րի յուշը: Մովսէս Խորենացին էր
նրանց եգերի ու բանահևասութեան
մի քանի պատառիկներ իր մատեա-
նում հաղորդել՝ Վահագնի ծնունդ,
Արտաշէսի ու Սաթենիկի ամուսնո-
թեան հանդէս:

Մեսրոպ... այդ լեռներում դիմագրաւել էր նոր հաւատի քարոզչութեան անջնարինութիւնը, դիմել տեղի իշխանների աջակցութեանը։ Կորիւն այսպէս էր գրել «Այն ժամանակ Աստուած տուեց, որ Սիւնիքի իշխանութեան գլուխն անցաւ քաջ Սիսական Վասակը, խելացի ու հանճարեղ եւ կանխագէտ, աստուածալին իմաստութեան շնորհով օժուած մի մարդ, նա շատ նպաստեց աւետարանի քարոզչութեանը»։ Քրիստոնէութեան քարոզչութիւնը կատարուել էր հրամանով, զինուժի, իշխանութեան պարտադրանքի զօրութեամբ։ Նոյնը, նրանից հարիւր տարիներ առաջ էլ իշխանութեան զօրութեանը, բունի ուժով տարածուել էր օտար հաւատը։ Հայք երկրի մարդիկ իրենց հաւատի պաշտպանութեան համար հարիւր տարիներ կրիւ էին տուել իշխանութեան բունութեանը, պարտուել էին, սպաննել, դաւանափոխ արել քրմական դասին, քանդել նրանց աստուածների մէհեանները, յափշտակել տեղի գանձերը, ոչնչացրել գիր, երդ, աշխարհի ու տիեզերքի ընկալման իմաստութեան մատեաններ։ Կրօնափոխ էին արել Հայքին, հաւատն էր օտար, թագաւորն ու կրօնափոխ անողն էին օտար։

Մեսրոպ...իմաստուն, զգայուն
սիրտ ունէր, «Տրտմութիւն է ինձ եւ
իմ սրտի ցաւերը անպակաս են իմ
եղբայրների ու ազգականների հա-
մար» պիտի խոստովանէր իմաս-
տունը: Մտորել էր թէ ինչո՞ւ էր
հայրենի երկրում անզթութիւն ու
հարկադրանք կատարուել, մարդու
համար հարազատ էր այն, ինչ
հասկանում էր, ինչին պաշտամունք
ունէր: Համոզուել էր, որ քարոզու-
թիւնը իկուր էր, մանկանց սրտե-
րում փոքրուց պիտի սերմանուէր
իրենը, ոչ թէ օտարինը: Կիսատ
թողել սկսած գործը, վերադարձել
Վաղաշապատ, միտք էր ծագել «Գիր»
ստեղծել իր ազգի մտքի լուսաւո-
րութեան համար:

Սեպրոպա... դիմել էր Հայոց
կաթողիկոս Սահակին։ Հայաստա-
նում ամէնազարգացած մարդն էր
նա։ Սիրով ու մէծ ակնածանքով էր
ընդունել նրան, ինքն էլ նոյնը
մտածած ու եզրակացրած էր եղել։
Ի դէմս Սահակ կաթողիկոսի՝ Մես-
րոպ հովանաւոր ու աջակից էր
գտել։ Հայաստանում Արշակունեաց
տիրապետութեան նախավերջին թա-
գառը Վուած շապուհ արքան միացել
էր նոանդ, որը նոյնաէս ոռարեւ էր

էր սրանց, որը սոյսպէս զգացել էր
ժամանակի պահանջը։ Նրա թափա-
ւորութեան շրջանին Հայաստան եր-
կիրը խաղաղուէր էր։ Ժողովուրդի
գոյութեան յարատեւութիւնը պահ-
պանելու համար հարկաւոր էր մի
միջոց գտնել, որը ապրէր մարդ-
կանց սրտերի ու մտքերի մէջ։
Կաթողիկոսարանում խորհրդածու-
թիւններ էին եղել, յայտնի էր
դարձել, որ ճեռնարկուելիք գործը
դժուար էր, մասնակիցներից ոչ ոք
նրա կատարման իրավործմանը
առաջարկութիւն էր կատարել։ Թա-
գաւորը, Միջագետքում Պարսկա-
տանի ու Բիւզանդիոնի միջեւ հաշ-

տարար առաքելութեան ասեն իմացել էր, որ Դանիել անունով մի ասորի եպիսկոպոս «Հայերէն» տառեր ունէր: Հայոց պատմագիրներ այն ստորդ չէին աւանդել, պարզ չէր եղել, որ արդեօք մինչեւ Մեսրոպը Հայերէն այրուբեն եղել էր: Հայերի բանասէրներ, պատմագիրների «Տառացի իմաստի վրայ» ընդունում են, որ հնում տառեր գոյութիւն ունեցել էին, սակայն հաստատում, որ նախքան Մեսրոպ Հայերէն գրականութիւն գոյութիւն չի ունեցել: Դանիելի տառերը պիտանի չէին եղել նրանք չէին գործածուել պալատական դիւանի գրագրութիւններում, որտեղ այն կատարւում էր Յունարէն, Պարսկերէն, Ասորերէն լեզուներով:

Սահակ կաթողիկոսի ու Մեսրոպի խնդրանքով թագաւորը Դանիելի մօտից բերել տալիս նրա տառերը: Երեխաններ են հաւաքում, բացւում է առաջին դպրոցը, Հայոց առաջին ուսուցիչ Մեսրոպը «Վարժապետ» դառնում, սկսում նրանց մայրենի լեզու առվորեցնել: Մեսրոպ եղրակացնում է, որ Դանիելի տառերով լեզու սովորեցնել հնարաւոր չէր: Մեսրոպ ու Սահակ անկարող էին եղել յաղթահարել այդ վիճակը, Վաղարշապատում ոչ ոք կարողանում էր օգնել: Մեսրոպ մտածում էր եթէ տեղում յաջողութիւն չէր գտել, յարկաւոր էր այն որոնել դրսի հմտում մարդկանց մոտ:

Մեսրոպ... մի քանի աշակերտ
ներով մեկնում երկրից դուրս: Վուած-
շապուհ թագաւորը ու Սահակ կա-
թողիկոսը բարի մաղթանքներով են
ճանապարհում նրանց: Գնում էր
«Օսրոյենք» ասորական պետութեան
ուստան՝ Եղեսիա: Հանդիպում է
Նշանաւոր հոգեւորականների հետ,
բարեհաճ ընդունելութիւն գտնում:
Համոզուել էր, որ ոչ ոք օգնական
պիտի լինէր իրեն:Աշակերտների մի
մասին Եղեսիա թողնում Ասորերէն
սովորելու, մի մասին էլ իր հետ
Սամոսատ տանում յունարէն ուսա-
նելու: Մեսրոպի աշակերտ, նրա
«Վարք» գրքի յեղինակ Կորիւնը
Նկարագրում նրա հոգեկան ու մտա-
լին տուայտանքը: Մեսրոպի իր
նպատակին համնելու անդադրում
նուիրումը, իր գաղափարները տե-
սիլների կերպարանք են ստանում,
հոգու ու մտքի կարողութիւնը ձե-
ւալորում է տարիների խորհուրդը:
Աւարտում է հոգու երկունքը, երա-
զած տառերը կերպարուել էին
մտքում, ձեւ տուել մագաղաթի
վրայ: Այն հարկաւոր էր երկրում
քրիստոնէութեան տարածման, Հա-
յոց աշխարհը աստուածապաշտու-

թեան տանելուն։ Կորիւն ու Հայ
մատենագիրներ այն վերածել էին
աստուածացին հրաշապատումի...
քրիստոնէական հաւատքի անկրա-
կան բացատրութիւնն էր այն, ամէն
արտասովոր գործ համարում էին
երկնացին հրաշք։ Աշխարհում հրաշք-
ներ չեն լինում, աստուածացին ոչինչ,
ամէն ինչ բանականութեան ար-
դիւնք է։

Հաստ պատմաբան Լէօ-ի, ոմանք
եզրակացրել են, որ Հայոց այբուբե-
նի համար նախատիպ է եղել Յունա-
կանը, ըստ ուրիշների պարսից կամ
գենդական ու փեշլեւի գրերը։ Պատ-
մաբան Լէօ-ն Յունականի կողմնա-
կից էր եղել, ճշտելով, որ Հայերէն
այբուբեն տառերը դասաւորուած
են ինչպէս Յունականը, գրւում են
ձախից աջ։ Մեսրոպի մեծութիւնը
չի պակասում, որ Հայոց այբուբենի
տառերը նմանութիւն ունեն ուրիշ
ազգերի տառերի հետ և որ այն
ընդհանուր երեւոյթ է։ Հայքում մի

Ծար.ը էջ 19

Դենրիխ Մխիթարեանը «Մանչեսթեր Յունայթեդի» Դետ Ժամանել է ԱՄՆ

«Մանչեսթեր Յունայթեդը» Յուլիսի 9-ին մեկնել է ԱՄՆ, որտեղ կայանալիք շրջագայութեան ընթացքում կ'անցկացնի մի շարք ընկերական խաղեր: Անգլիական ակումբի կազմում մեկնել են 27 ֆուտբոլիստներ, այդ թվում՝ Հայաստանի ազգային հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանը, որը ֆէլքութեան էջում հրապարակել է լուսանկարներ եւ կատարել հետեւեալ գրառումը. «Պատրաստ եմ մեր մինչծրացաշրջանացին հաւաքին»:

Ինքնաթիւում Մխիթարեանի կողքին նստած է եղել շուել պաշտպան Վիկաոր Լինդելիոֆը, որը վերջերս պորտուգալական «Բենֆիկայից» է տեղափոխուել «Մանչեսթեր Յունայթեդ»:

«Մանչեսթեր Յունայթեն» ԱՄՆ-ում առաջին ընկերական խաղը կ'անցկացնի Յուլիսի 16-ին՝ ուժեղը չափելով «Լոս Անձելոս Գելաքսիի» հետ:

Ուեյն Ռունին Տեղափոխուեց «Եվերտոն»

«Մանչեսթեր Յունայթեդի» աւագ Ուեյն Ռունին տեղափոխուել է անգլիական «Եվերտոն», հաղորդում է ակումբի կայքը:

Անգլիայի հաւաքականի 31-ամեայ յարձակուողը լիվերպուլեան ակումբի հետ կնքել է 2 տարուայ պայմանագիր: Գործարքի ֆինանսական կողմը չի հրապարակում:

«Եվերտոնում» անգլիացին ընտրել է 10 համարի մարզաշապիկը, որը պատկանում էր «Մանչեսթեր Յունայթեդ» տեղափոխուած բելգիացի յարձակուող Ռոմելու Լուկակուին:

Ուեյն Ռունին կարիերան սկսել է հենց «Եվերտոնում», որտեղից 2004-ին տեղափոխուել է «Մանչեսթեր Յունայթեդ»: Նրա պայմանագիրը մանչեսթերեան թիմի հետ նախատեսուած էր մինչեւ 2019 թուականը: Անգլիացին 253 գոլով դարձել է «Մանչեսթեր Յունայթեդի» պատմութեան լաւագոյն ուժքարկուն:

«Մանչեսթեր Յունայթեդի» կազմում յարձակուողը 5 անգամ դարձել է Անգլիայի ախոյեան, յաղթել Ախոյեանների լիգայում, Անգլիայի Գաւաթում, Եւրոպայի լիգայում ու աշխարհի ակումբացին առաջնութիւնում, 3 անգամ նուաճել Անգլիական լիգայի գաւաթը ու 4 անգամ դարձել երկրի սուպերգաւաթակիր:

«Լոս Անձելոս Գելաքսի» Ցանկանում է Ձեռք Բերել Եուրա Մովսիսեանին

Ամերիկեան «Ռեալ Մոլթ Լեյքի» յարձակուող Եուրա Մովսիսեանն առաջիկայում կարող է փոխել ակումբը:

Rslsoarbox.com-ը, յուում անելով Four Four Two լրագրող Փոլ Տենորիոյին, հաղորդում է, որ 29-ամեայ հայ ֆուտբոլիստի ծառայութիւններով հետաքրուուած է ՄԼՍ-ի «Լոս Անձելոս Գելաքսի» ակումբը, որի դարպասը Մովսիսեանը գրաւել էր նախորդ խառում:

Հնթացիկ մրցաշրջանի 20 հանդիպումներում Եուրա Մովսիսեանը «Ռեալ Մոլթ Լեյքում» խփել է 6 կոլ: Վերջերս ֆուտբոլիստը դժգոհութիւն էր յայտնել նոր գլխաւոր մարզիչի օրոք իր կարգավիճակից թիմում:

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ Հ.Ս.Ս. ԴԱՐՁԵԱԼ ՅԱՂԱԿԱՆ

Ինչպէս նախապէս հաղորդած էինք անցեալ Կիրակի, Յուլիսի 9ին, 2017 ֆութպոլի կիսապարագակիչ մրցումը տեղի ունեցաւ Փասատինայի Հ.Ս.Ս.-Անժել եւ «Ինթեր Լոս Անձելոս խումբերու միջեւ, Rio La Park-ի մէջ 1900 N. San Fernando Road, Los Angeles CA, 90023: Հ.Ս.Ս.ի համակիրներ եկեք ներկա, գտնուինք, միասին քաջալերու եւ վայելելու սոյն աւարտական խաղը»:

Հ.Ս.Ս.-Անժելի յաջորդ մրցումը տեղի պիտի ունենայ Յուլիսի 16ին, Սընլանտի Park Rangers խումբին դէմ կէսօրէ ետք ժամը 1:00ին, Rio La Park-ի մէջ 1900 N. San Fernando Road, Los Angeles CA, 90023: Հ.Ս.Ս.ի համակիրներ եկեք ներկա, գտնուինք, միասին քաջալերու եւ վայելելու սոյն աւարտական խաղը»:

Կանանց Հայաստանի Խումբը Տարել է Երրորդ Անընդմէջ Յաղթանակը

Մալթայում աւարտին մօտեցող բասկետբոլի կանանց Եւրոպայի մինչեւ 18 տարեկանների Ըգիվիզիոնի առաջնութիւնում Հայաստանի հաւաքականն ապահովել է երկրորդ տեղը:

Յուլիսի 9-ին կայացած չորրորդ խաղում վահագն Յարութիւնեանի գլխաւորած խումբը 68:52 հաշուով յաղթել է Կոսովոյի հաւաքականին՝ տանելով անընդմէջ յաղթանակը:

Հայաստանի հաւաքականն ապահովել է երկրորդ տեղը, իսկ առաջնութեան առաջատար Կիպրոսը վերջին խաղում մրցելու է ջիբրալթարի հետ:

FIDE Grand Prix. Լեւոն Արոնեանը Կէս Միաւոր Ետ է Առաջատարներից

Շուելյացարիայի ժընկում քաղաքացիում շարունակուող FIDE Grand Prix երրորդ մրցաշարի 5-րդ տուրից յետոյ Լեւոն Արոնեանը 3 միաւորով բաժանում է 3-6-րդ տեղերը: Նոյն քան միաւոր ունեն նաեւ ուս Պյոտր Սվիտլերը, հնդիկ Պանտելա Հարիկիշնան ու Շաքրիար Մամեդյարովը: Մը ցաշարային աղիսակը գլխաւորում են ուսւաստանցի Ալեքսանդր Գրիշուկն ու Թեյմուր Ռոշտուրովը, որոնք հաւաքել են 3.5-ական միաւոր:

Նախորդ 5 պարտիաներում հայկական շախմատի առաջատարը ոչ ոքի է խաղացել չինացի Լի Չաոյիի, աղբբեջանցի Թեյմուր Ռոշտուրովը Պանտելա Հարիկիշնայի հետ:

Յուլիսի 11-ը մրցաշարում հանգստեան օր է: Յուլիսի 12-ին կայանալիք 6-րդ տուրում Լեւոն Արոնեանը սպիտակներով կը խաղայ Պանտելա Հարիկիշնայի հետ:

Ցիշեցնենք, որ 9 տուրով անցկացուող մրցաշարին մասնակցում են 18 շախմատիստներ:

Գերմանիայի Հաւաքականի Պաշտպանը Տեղափոխուեց «Զելսի»

Լոնտոնի «Զելսին» պաշտօնապէս յայտարարել է իտալական «Ոռմայի» ու Գերմանիայի հաւաքականի պաշտպան Անտոնիո Ռիւդիգերի տեղափոխութեան մասին:

24-ամեակ ֆուտբոլիստը 5 տարուայ պայմանագիր է կնքել անգլիական ակումբի հետ, որի կազմում հանդէս կը գայ 2 համարի մարզաշապիկով:

Ռիւդիգերը 2015-ին գերմանական «Շտուտգարտից» էր տեղափոխուել «Ռոմա», որի կազմում անցկացրել է 72 հանդիպում:

**Save
Support
Sustain**

Syrian Armenian Relief Fund
P. O. Box 1948
Glendale, CA 91209-1948
www.syrianarmenianrelieffund.org